

Logotyp 	Nazwa instytucji Muzeum Ustrońskie	
Tytuł jednostki / publikacji / fotografii Třinecká Ocel / Trzyńska stal / Huty żelaza w Trzyńcu im. Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, przedsiębiorstwo państwowe, Trzyńiec, Czechosłowacja		
Ilość stron oryginału 121	Ilość skanów 121	Liczba plików publikacji 245
Autor Red. Stanisław Zahradnik	Wydawnictwo / zakład fotograficzny Praga	Skan okładki
Miejsce wydania Merkur, Praga	Rok wydania / Data powstania 1974	
Sygnatura ---	Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) Publikacja zwrta w języku czeskim	
Wymiary (wys x szer) 22x23 cm	Stan zachowania ---	Charakterystyka skanowanego obiektu Publikacja składa się z dwóch części. Pierwsza przedstawia dzieje zakładu od jego powstania aż do czasów współczesnych autorom z uwzględnieniem wpływu huty w Ustroniu na rozkwit huty w Trzyńcu poprzez przeniesienie wydziałów likwidowanych w naszej miejscowości. Druga część ma charakter albumowy, przedstawiając między innymi wyroby dawnych zakładów hutniczych tożsame z produkowanymi z Ustroniu.
Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce) Śląsk Cieszyński w XIX i XX w., Huta w Trzyńcu, Liskowiec (Huta „Karola” w dawnej Lipinie), Huta „Klemensa” w Ustroniu, Stanisław Zahradnik		
Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.) Przemysł na Śląsku Cieszyńskim, powstanie i rozwój zakładów hutniczych w Trzyńcu, przeniesienie oddziałów w Ustroniu i Liskowcu do Trzyńca, modernizacja procesów hutniczych, zmiany w profilu produkcji zakładu, szkolnictwo zakładowe, socjalistyczne współzawodnictwo pracy, troska warunki socjalne pracowników, życie kulturalne Trzyńca		
Prawa autorskie ---		

TŘINECKÁ OCEL

Třinecké železářny VŘSR, národní podnik, Třinec ČSSR

DANES
PICTA
COM

K

Y

M

C

Grey Scale #13

B

G

R

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Centimetres

Inches

Colour Chart #13

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

DANES
PICTA
COM

TŘINECKÁ OCEL

Třinecké železářny VRSR, národní podnik, Třinec ČSSR

TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY
VELKÉ ŘÍJNOVÉ SOCIALISTICKÉ REVOLUCE
NOSITEL ŘÁDU KLEMENTA GOTTWALDA
ZA BUDOVÁNÍ SOCIALISTICKÉ VLASTI
ŘÁDU REPUBLIKY
ŘÁDU PRÁCE

ŘÁD REPUBLIKY

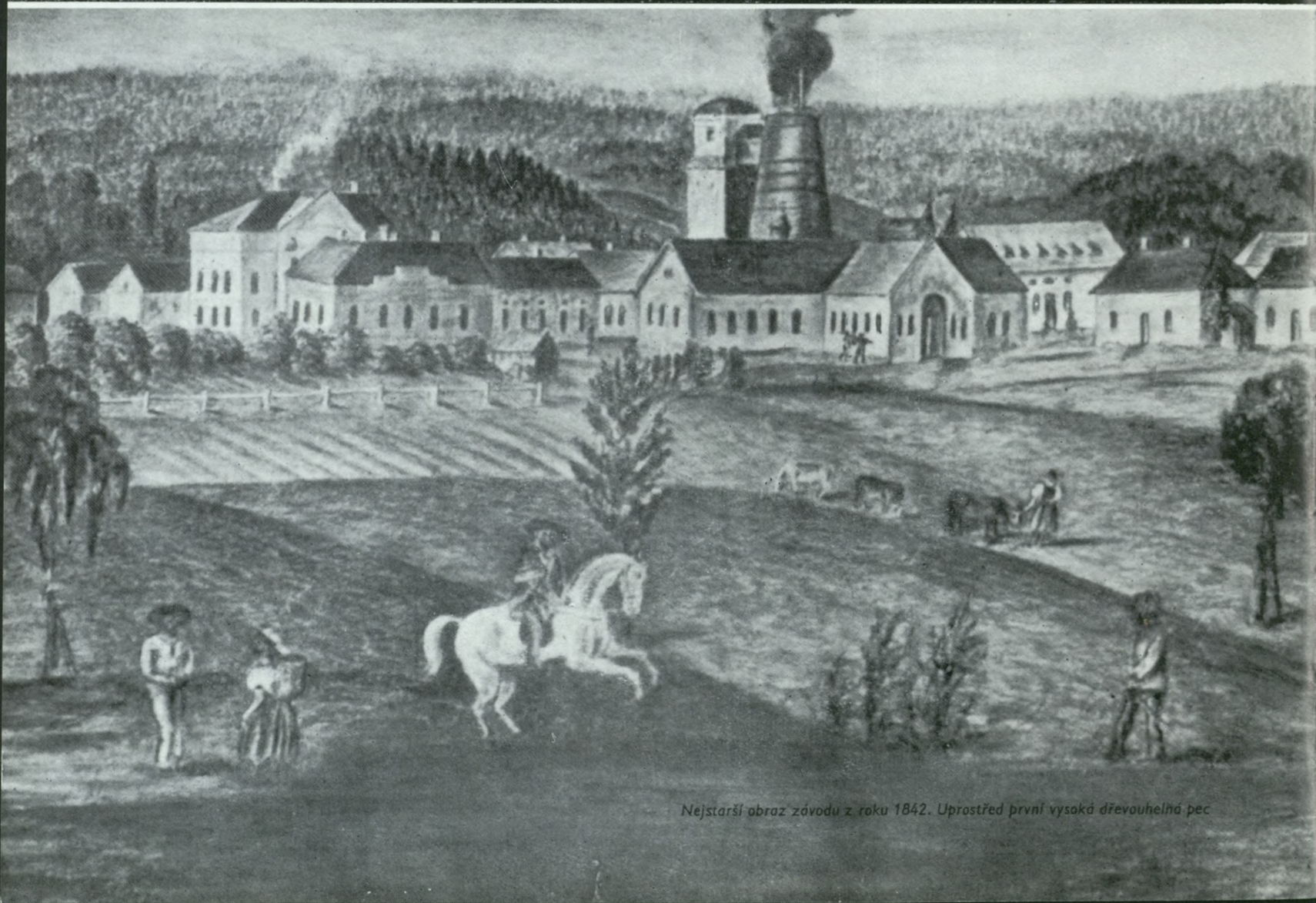

ŘÁD
KLEMENTA
GOTTWALDA

ŘÁD PRÁCE

MEZNÍKY HISTORIE TŘINECKÝCH ŽELEZÁREN

Nejstarší obraz závodu z roku 1842. Uprostřed první vysoká dřevouhelná pec

- 1839** 1. dubna byla slavnostně uvedena do provozu dřevouhelná vysoká pec. Vyráběla ročně asi 500 tun surového železa.
- 1842** byla postavena slévárna, která zpracovávala třinecké surové železo na odlitky.
- 1845** byla postavena smaltovna, v níž byly smaltovány třinecké slévárenské odlitky. Třinecké odlitky byly vyznamenány zlatou medailí na světové výstavě ve Vídni.
- 1871** byl zahájen provoz na Košicko-bohumínské dráze, což umožnilo přímé železniční spojení s uhelnou základnou ostravsko-karvinská a železné rudy na Slovensku v oblasti spišské a gemerské.
- 1873** byla postavena koksovna, 4 koksově baterie o 70 komorách soustavy Gobiet.
- 1873 — 1874** byly uvedeny do provozu vysoká pec I a II na koks o obsahu asi 300 m³ s denní výrobou 26 tun.
- 1877 — 1878** koncentrace hutní prvovýroby Těšínského Slezska do Třince: z Karlovy hutě (Lískovec) přemístěna bessemerova ocelárna a hrubá trať, z Ustroně jemná trať, střední trať a malá kovárna.
- 1887** byla postavena první martinská pec, zavedení kombinovaného pochodu bessemerování s martinským.
- 1899** byla uvedena do provozu III. vysoká pec. Založení místní skupiny Svazu kovodělníků sociálně demokratické odborové organizace.
- 1906** změna majitele — Třinecké železářny přecházejí z vlastnictví těšínského arciknížete habsburského Bedřicha do nově založené Báňské a hutní akciové společnosti se sídlem ve Vídni. Společnost disponující většími kapitálovými možnostmi přistoupila k modernizaci závodu.
- 1906 — 1907** elektrifikace válcoven. Elektrický pohon blokovny — 1. na světě.
- 1918** pod vlivem Velké říjnové socialistické revoluce dochází k největší stávce v závodě, trvající 10 dnů, zakončené splněním základních požadavků dělníků.
- 1920** po rozpadu rakousko-uherské monarchie se stal Třinec součástí Československé republiky.
- 1921** založení KSČ.
- 1922** vznik komunistické odborové organizace — Rudých odborů majících největší vliv na třinecké hutníky v meziválečném období.
- 1922** zahájení provozu III. jemné tratě.
- 1923** uvedení IV. vysoké pece do provozu.
- 1925** zahájen provoz II. ocelárny.
- 1925 — 1927** zahájen provoz VI. a VII. koksově baterie o 90 komorách systému Koppers.
- 1929** závod zaměstnává 6500 pracovníků.
- 1930** zahájení provozu spojitě tratě, jedné z nejmodernějších tratí ve střední Evropě.
- 1930 — 1933** období hospodářské krize, výroba poklesla o dvě třetiny proti stavu z roku 1929.
- 1937** kulminační bod nové hospodářské konjunktury; závod vyrábí 485 000 tun surového železa, 561 000 tun oceli, 477 000 tun válcovaného materiálu.
- 1938** Třinecké železářny byly okupovány sanační vládou Polska.
- 1939** 1. září byly Třinecké železářny okupovány hitler. Německem.
- 1945** 3. května osvobození Sovětskou armádou. Třinec opět součástí Československé republiky. Ustanovení organizace Komunistické strany Československa v Třineckých železářnách. Znárodnění železáren. Jednotná odborová organizace.
- 1948** uvedení V. vysoké pece do provozu.
- 1952** uvedení VI. vysoké pece do provozu, zahájení provozu III. martinské ocelárny.
- 1960** uvedení jemné kontiprofilové válcovny do provozu, zahájení provozu nové šamotárny.
- 1962 — 1965** zahájení provozu nové koksovny.
- 1964 — 1967** likvidace ocelárny I.
- 1965** zastaven provozu jemných tratí I a II a výhybkárny.
- 1967 — 1969** likvidace vysokých pecí I, II a III v rámci racionalizace vysokepecního provozu.
- 1968** zastaven provozu slévárny oceli I.
- 1970** závod vyprodukoval 1 697 785 tun surového železa, 2 534 677 tun oceli, 2 025 710 tun válcovaného zboží, zaměstnával 19 594 pracovníků, z toho 16 238 dělníků a 3356 úředníků.
- 1973** zahájení provozu kontidráťové válcovny.

ŽELEZÁRNY V TŘINCI NEOBYČEJNĚ PESTROU

Třinecké železárny v 60. letech 19. století

SE MOHOU POCHLUBIT A BOHATOU HISTORIÍ

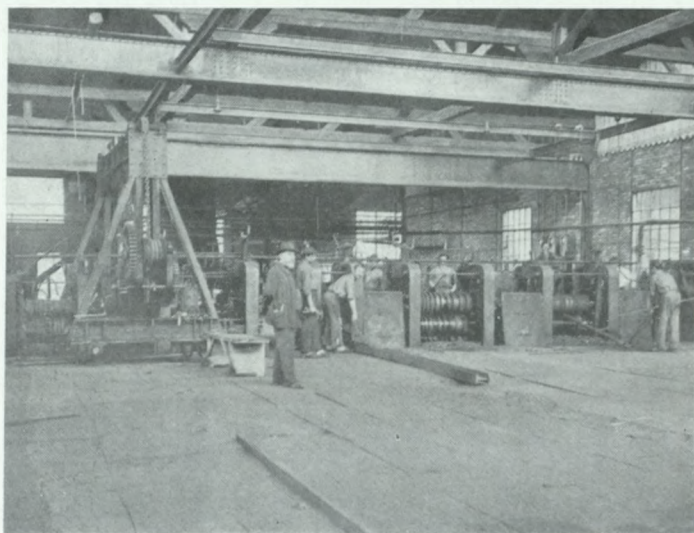
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY MAJÍ NEOBYČEJNĚ PESTROU A BOHATOU HISTORIÍ. Byly založeny roku 1839 feudálním podnikatelem, v roce 1906 se staly součástí kapitalistické akciové společnosti. Po druhé světové válce byly znárodněny. Během posledního půlstoletí měnily pětkrát svou státní příslušnost. Zaměstnávaly vždy pracovníky více národností.

Místní zdroje železné rudy, dostatek lesů na výrobu dřevěného uhlí, bystré říčky sloužící jako hnací síla, dostatek místních pracovních sil a dobré dopravní spoje, to byly hlavní příčiny, proč byla v Třinci roku 1839 vybudována vysoká pec.

Surové železo z místních rud se výborně hodilo ke slévání. Proto již v roce 1842 je v Třinci slévárna a o tři roky později smaltovna nádobí.

Během průmyslové revoluce, jež vyvrcholila v Třineckých železárnách v 70. letech 19. století, se stala novou základnou železné rudy oblast spišská a gemerská na Slovensku. V té době vybudované nové vysoké pece byly již zařízeny na koks. Rozhodující význam pro další rozvoj Třineckých železáren měla stavba Košicko-bohumínské dráhy, která byla dokončena v roce 1871. Spojovala Třinec s rudnou základnou na Slovensku a s uhelnou základnou ostravsko-karvinského revíru. Do 70. let minulého století se v Třinci vyrábí jen surové železo a slévárenské zboží. Roku 1873 byla v Třinci zahájena výroba koksu a od konce 70. let výroba plávkové oceli a válcovaného materiálu. Závod se rychle rozšiřuje, vznikají nové výrobní provozy a pomocná oddělení.

V době, kdy se Třinecké železárny staly součástí Rakouské báňské a hutní společ-

Ve válcovně — r. 1910

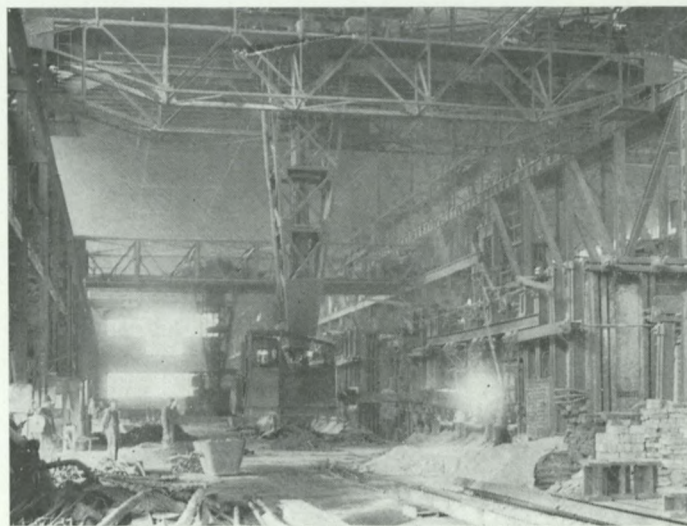
Zahájení výstavby vysoké pece III

nosti založené roku 1906, byly poměrně velkým hutním závodem, technicky však zaostávaly za jinými závody tohoto druhu. Noví majitelé, disponující většími kapitálovými možnostmi, přistoupili ihned k modernizaci a racionalizaci výroby a k rozšíření výrobní kapacity závodu. V první řadě to byla elektrifikace válcoven. V souvislosti s tím byla v Třinci v roce 1906 postavena blokovna, která byla jako první na světě poháněna elektrickou energií. Zároveň byl zastaven provoz v zastaralých a neefektivních výrobních odděleních (pudlovně a smaltovně). Dochází k značnému růstu výroby při jejím současném zlevnění.

Slibný rozvoj závodu byl přerušen první světovou válkou. Po skončení války a vyřešení teritoriální příslušnosti Třineckých železáren v Československé republice začalo nové období rozvoje závodu, které trvalo až do krachu hospodářské konjunktury v roce 1929. Vedení závodu překročilo začátkem dvacátých let k reorganizaci a racionalizaci výroby, vybuodovalo mnoho nových agregátů a zmodernizovalo staré. Výroba několikanásobně vzrostla, náklady na výrobu byly sníženy, zisky kapitalistů nebývale vzrostly.

Značná část třineckých výrobků byla prodávána zahraničním zákazníkům. Hotové výrobky, zejména kolejnice a ostatní profilové válcované zboží, putovaly z Třince do všech světadílů.

Tento mohutný rozvoj závodu byl přerušen světovou hospodářskou krizí v letech 1930 — 1933. Investiční činnost v závodě byla omezena na minimum, výroba klesla až

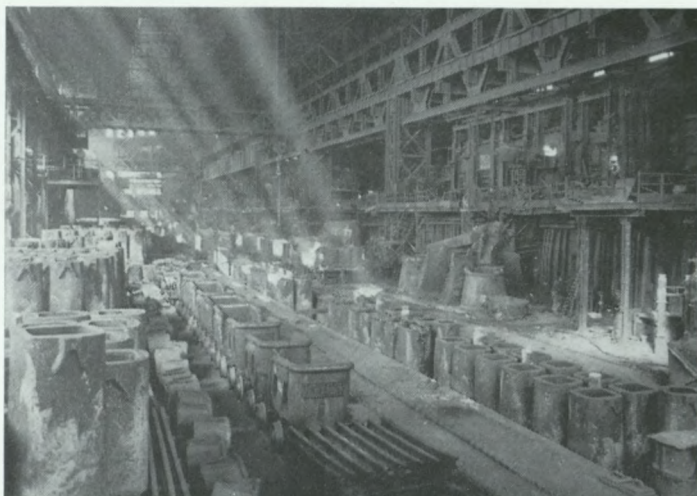
Hala ocelárny I

o dvě třetiny v roce 1932 v poměru k roku 1929, v některých provozech se pracovalo jen omezeně, nebo byly zcela zastaveny.

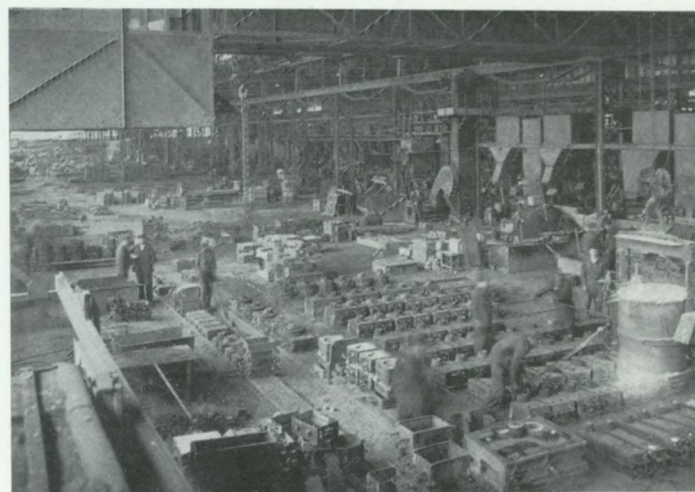
Teprve v druhé polovině třicátých let dochází v Třineckých železárnách k oživování investiční činnosti. Avšak politické události let 1938 — 1939 (okupace) ji znovu přerušily. Němečtí okupanti přeorientovali produkci Třineckých železáren výhradně na válečné účely. Proto také postavili IX. a X. koksovou baterii, slévárnu a zahájili výstavbu V. vysoké pece.

Ihned po osvobození Třineckých železáren Sovětskou armádou byla hlavní pozornost soustředěna na odstranění škod způsobených ustupujícími německými vojsky a převedení výroby na mírové účely. Škody nebyly příliš velké, jelikož okupantům nezbyl čas na plánované zničení závodu.

Koncem roku 1945 byly Třinecké železářny znárodněny. Nastává období nového, dosud nevídaného rozmachu závodu. Během dvouletky v letech 1947 — 1948 byla pozornost zaměřena na přípravu rozsáhlé přestavby závodu. V roce 1948 byla dokončena rozestavěná elektrárna II a také V. vysoká pec. V dalších letech bylo vybudováno mnoho nových výrobních oddělení, ze kterých uvádíme: VI. vysoká pec, III. ocelárna, slévárna šedé litiny II, aglomerace, šamotárna, koksovna, kontiprofilova válcovna atd. Na modernizaci, rekonstrukci a rozšíření Třineckých železáren v letech 1945 až 1968 bylo uvolněno ze státního rozpočtu více než šest miliard Kčs. Výroba za toto období několikanásobně vzrostla. V šedesátých letech v rámci racionalizace výrobních podniků

Licí hala ocelárny I

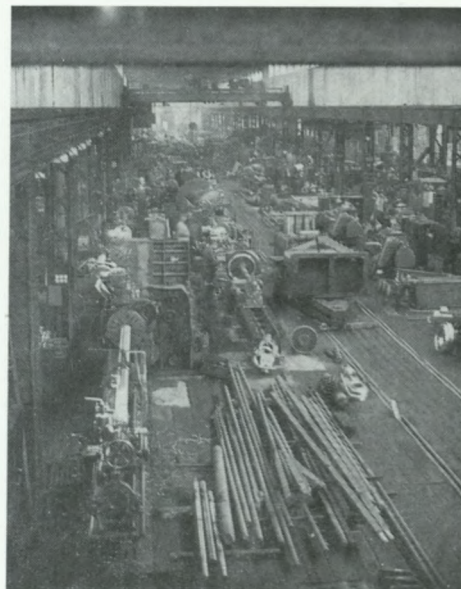

Slévárna oceli

byly zrušeny zastaralé neefektivní provozy, stará šamotárna, stará koksovna, ocelárna I, vysoké pece I — III, jemná trať I — II aj.

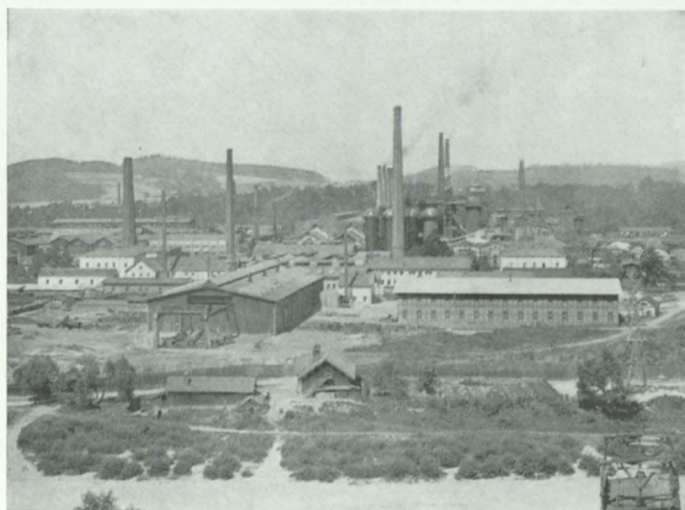
Rozvoj závodu lze nejlépe prokázat růstem jeho hlavních produktů:

Rok	Surové železo t	Ocel t	Válcované zboží t	Koks t
1842	448			
1874	14 320			31 134
1878	17 700	8 553	5 804	35 000
1906	84 060	71 900	45 400	43 460
1929	475 323	511 644	423 895	368 594
1932	149 934	187 785	158 436	179 895
1937	484 757	561 056	476 597	473 065
1945	167 443	266 456	212 161	270 620
1948	495 844	719 619	608 459	662 579
1960	1,471 691	1,989 322	1,645 490	1,060 115
1970	1,697 785	2,534 677	2,025 710	1,049 919
1971	1,759 774	2,573 811	2,080 596	1,055 502
1972	1,763 423	2,622 462	2,126 268	1,047 652

Mechanické dílny

Pohled na závod z r. 1922

Historie třineckých železáren

Změny ve vývoji technologické úrovně výroby charakterizují tyto údaje: v prvních desetiletích závodu byly vyrobeny v třinecké vysoké peci denně 3 – 4 tuny surového železa, nové vysoké pece ze 70 let minulého století vyrobily denně průměrně 26 tun; dnes vyrábí třinecká vysoká pec kolem 1000 tun surového železa denně. Obsah první třinecké pece byl kolem 60 m³, obsah pecí ze 70 let kolem 300 m³, dnes 1082 m³. Spotřeba dřevěného uhlí – v polovině 70. let na výrobu 1000 kg surového železa byla 2510 kg, ve vysoké peci na koks v té době 1500 kg koksu/t, dnes kolem 628 kg koksu/t surového železa. Těchto několik údajů přesvědčivě dokazuje obrovské změny, k nimž došlo ve výrobním způsobu za dobu existence závodu.

S rozvojem závodu rostl i počet pracujících. V polovině minulého století měly Třinecké železářny 331 zaměstnanců, v roce 1906 již 2500, v roce 1929 přes 6000 a v roce 1970 kolem 20 000 zaměstnanců.

Dělnické výdělky byly v minulém století nízké a postačovaly jen na krytí nejnужnějších potřeb. Mzdy dělníků se pozvolna zlepšovaly. V průběhu obou světových válek a hospodářské krize se postavení třineckých dělníků pronikavě zhoršilo.

Pouze vedoucí úředníci mohli být se svými příjmy spokojeni, jejich průměrné platy byly až čtyřikrát vyšší než průměrné mzdy dělníků. Teprve po 2. světové válce dochází postupně k nivelizaci těchto rozdílů.

Délka pracovní doby v Třineckých železárnách se postupně zkracovala zásluhou organizovanosti dělnické třídy a jejího soustavného boje za lepší životní a pracovní

Byty pro vedoucí úředníky za první republiky

podmínky. Koncem minulého století byla zkrácena z původních 10 až 14 hodin na 10,30 hod. denně. V roce 1918 byla uzákoněna osmihodinová pracovní doba. Od šedesátých let dochází k dalšímu zkracování pracovní doby a od roku 1969 se v Třinci pracuje 40 hodin týdně.

S rozvojem závodu vystupovala současně do popředí i bytová otázka. První dělnické kolonie postavil závod v sedmdesátých letech minulého století; později přibývaly další, vždy jich byl nedostatek. Mohutné bytové tempo závodní bytové výstavby nastalo teprve po osvobození a znárodnění železáren od padesátých let. Zcela mizí dřívější velké rozdíly mezi dělnickými a úřednickými závodními byty.

Péče o zdraví hutníků a jejich rodinných příslušníků se podstatně zlepšila od roku 1897, kdy byla vybudována závodní nemocnice. Nemocenské a starobní pojištění zabezpečovala tzv. Bratrská pokladna, založená už v minulém století. Pro úředníky založila Báňská a hutní Penzijní ústav. V roce 1948 bylo uzákoněno jednotné národní pojištění.

Začátky dělnického hnutí v závodě se datují již od roku 1890. Tehdy byla politická činnost úzce spojena s činností odborovou. V roce 1899 byla v Třinci založena místní skupina Svazu kovodělníků sociálně demokratické odborové organizace. K prvním stávkám dochází v Třineckých železárnách koncem 19. století. Největší stávka v historii tohoto podniku skončená vítězně pro dělníky byla v Třinci v roce 1918.

Po 1. světové válce, když sociálně demokratická strana nesplňovala požadavky

Byty pro dělníky v kolonii na Borku za první republiky

dělnické třídy, došlo i v Třinci k rozštěpení sociálně demokratické strany a vytvoření internacionální Komunistické strany Československa.

Dosavadní jednotné odborové hnutí (soc. dem.) se rovněž začalo štěpit nejprve ideologicky, později i národnostně. V roce 1922 vznikla v Třineckých železárnách komunistická odborová organizace — Rudé odbory — která až do roku 1938 měla největší důvěru dělníků.

Během nacistické okupace neexistoval žádný politický a společenský život místního slovenského obyvatelstva. Účast v podzemním protifašistickém odboji zaplatily desítky třineckých hutníků svým životem.

Po osvobození Třineckých železáren Sovětskou armádou z fašistické okupace získává znovu rozhodující pozice v politickém životě třineckých pracujících Komunistická strana Československa, která po Únoru 1948 se stala vedoucí politickou silou ve státě.

Vzniká jednotná odborová organizace — Revoluční odborové hnutí.

Z muzea Třineckých železáren VŘSR

Vršek z kamen

Ozdobný talíř

Výrobek smaltovny

NEJSTARŠÍ VÝROBKY

*Kvalita výrobků zásluhou dovednosti a pracovitosti
třineckých dělníků měla od prvních počátků dobrý
zvuk. Již v roce 1845 byly odlitky vyznamenány
zlatou medailí na světové výstavě ve Vídni.*

Moždíře

Formy na pečivo

Kamna z dob Třinecké komory

VÝROBNÍ PROGRAM

TŘINECKÝCH ŽELEZÁREN VŘSR—NÁRODNÍ PODNIK—TŘINEC

VÁLCOVANÝ DRÁT
BETONÁŘSKÁ OCEL

KOLEJNICE

KRUHOVÁ A PLOCHÁ OCEL

DROBNÉ KOLEJIVO

ODLITKY Z OCELOLITINY

ODLITKY Z ŠEDÉ LITINY

ŘETĚZY

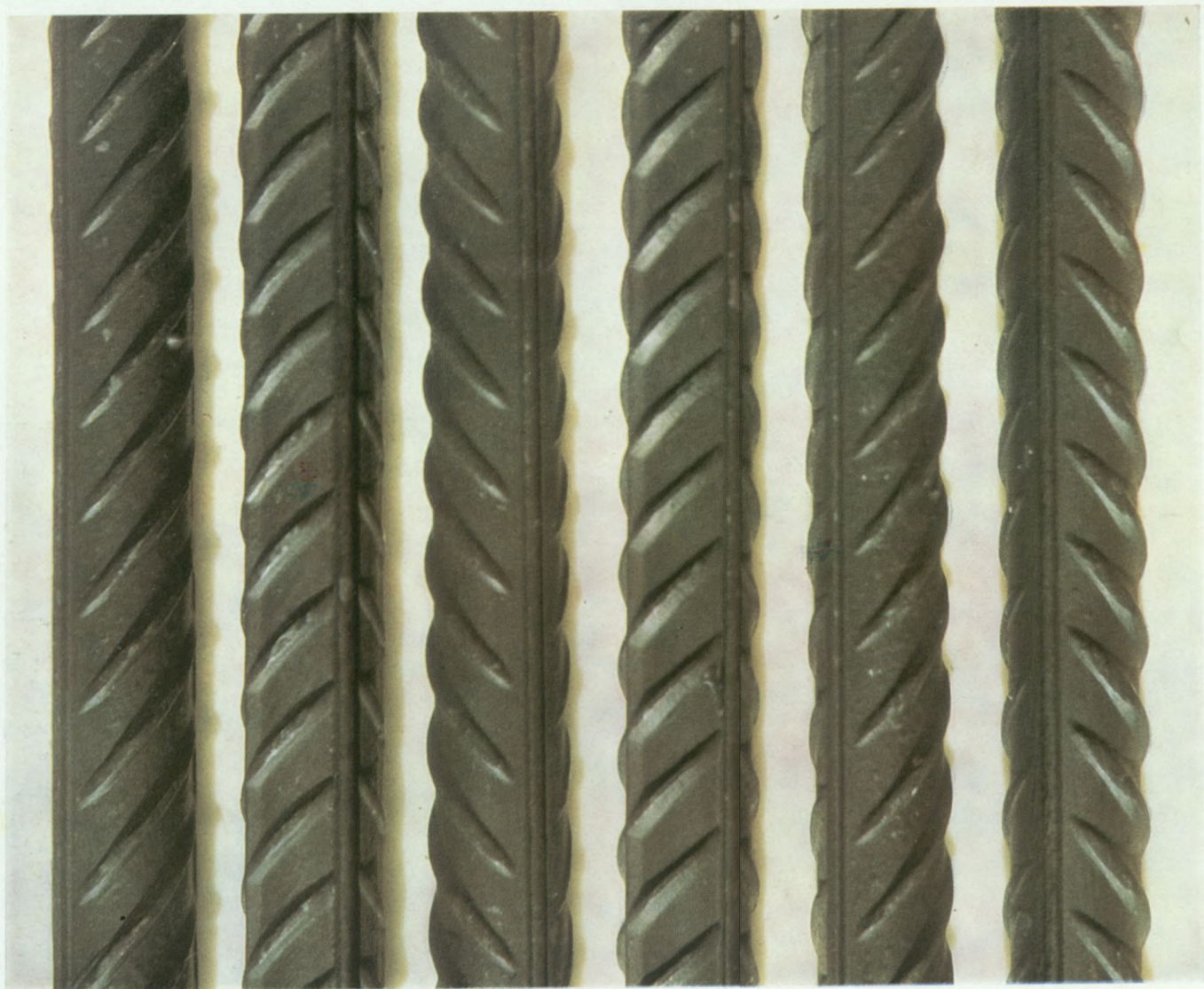
STRUSKA GRANULOVANÁ A ŠTĚRK

KOKS

VÁPNO

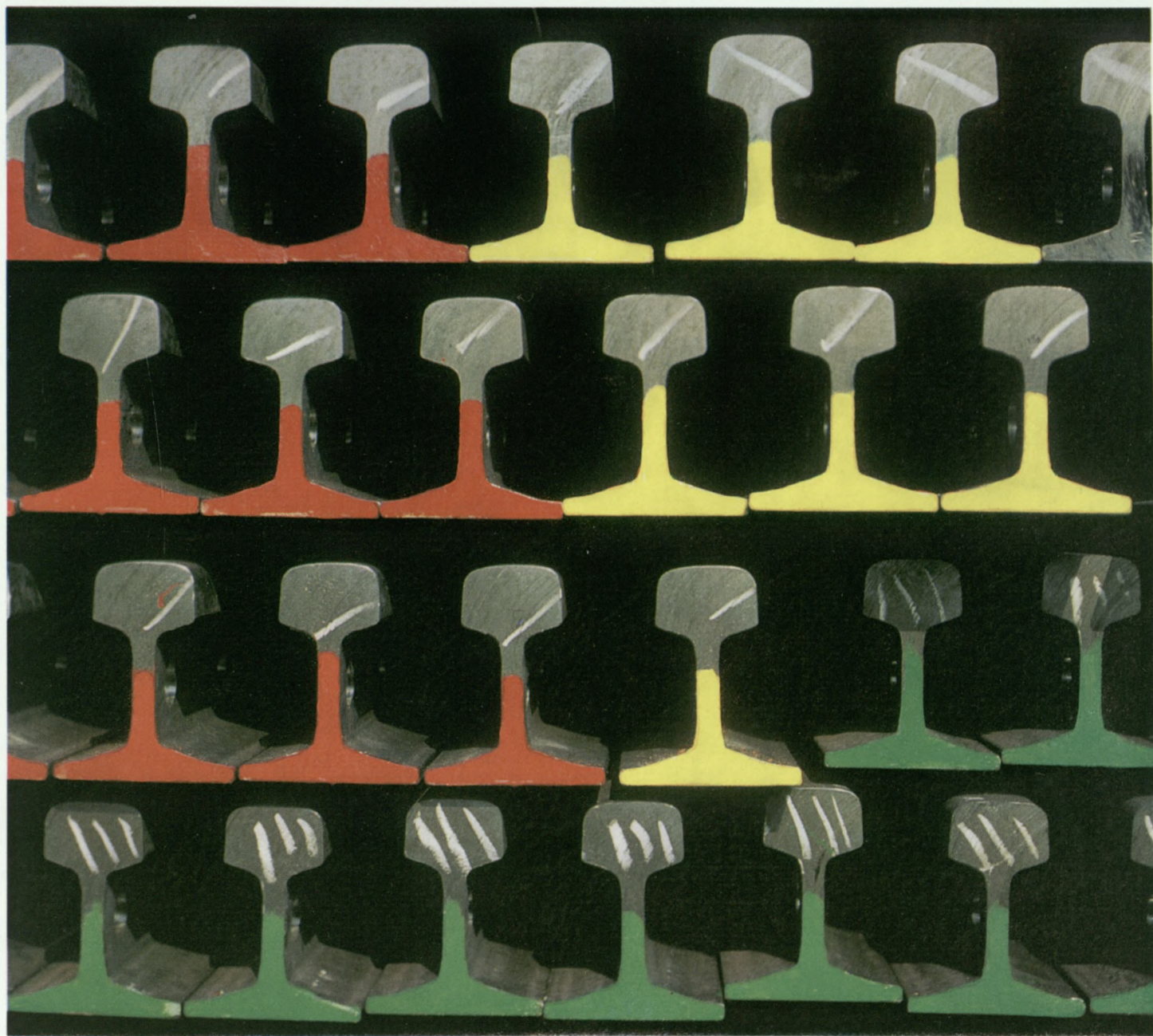

Válcovaný drát

Betonářská ocel

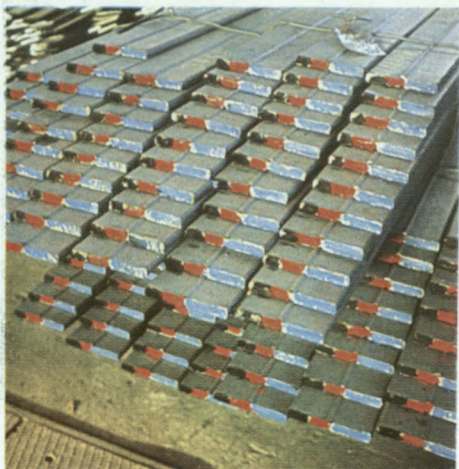

Kolejnice

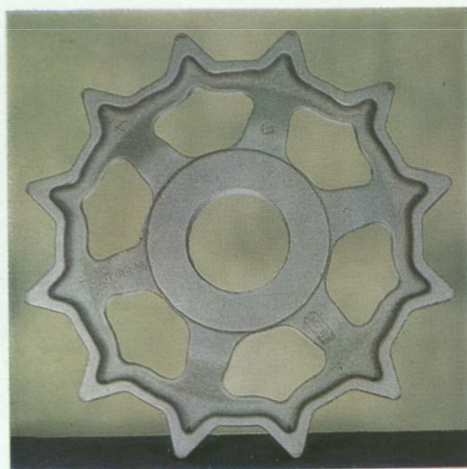

Odlitek válce ze šedé litiny

Pružinová ocel

Odlitek hnacího kola z ocelolitiny

Struskový štěrk

Řetězy

XIV. SJEZD KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

stanovil program dalšího rozvoje společnosti, který vyjadřuje životní zájmy naší dělnické třídy, pracujícího lidu i našich národů, dal tvořivou odpověď na základní problémy sedmdesátých let, vytvořil záruky pro svobodný, mírový život našeho lidu ve společenství socialistických zemí.

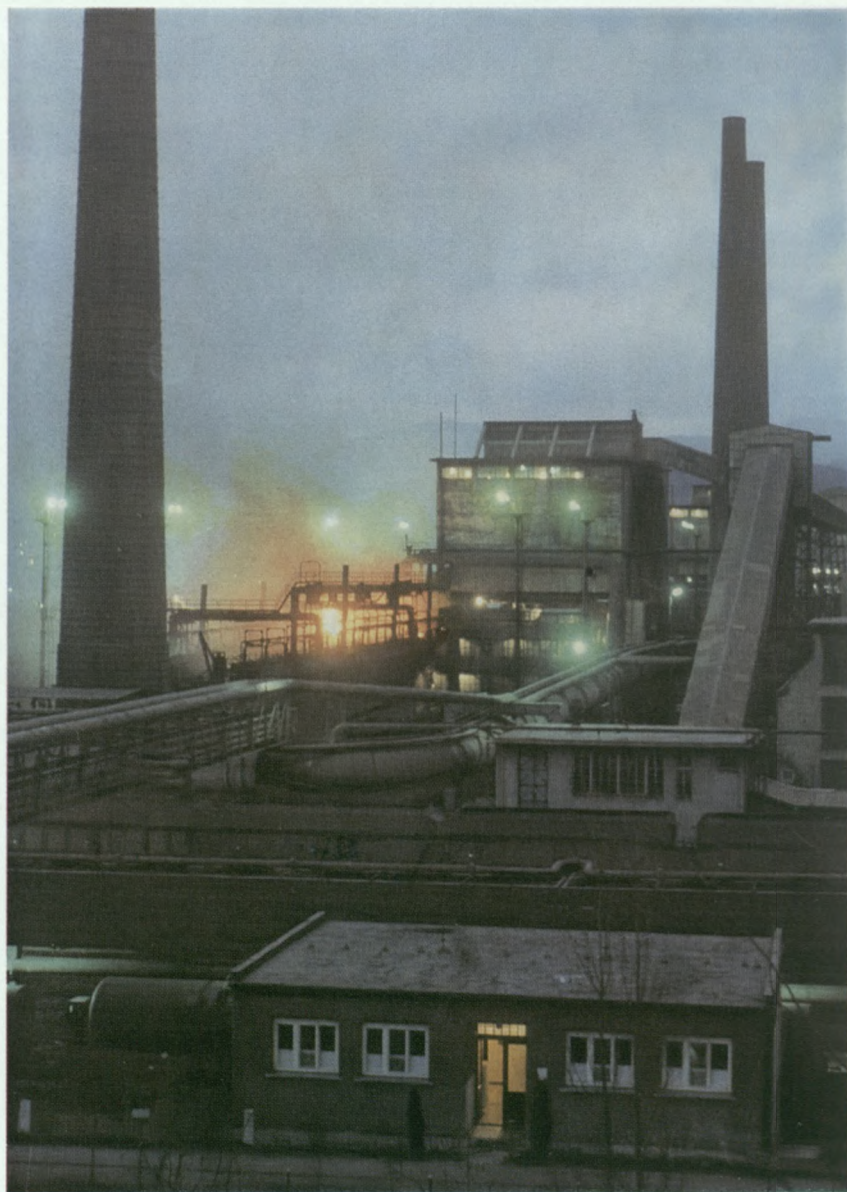
Třinecké železářny VŘSR jsou již dlouhodobě konsolidovaným hutním podnikem. Výsledky, kterých s malými výkyvy dosahují od svého znárodnění v roce 1945, prokazují neustálý růst nejen výroby, ale i ekonomické efektivity. Zvláště poslední leta svědčí nejen o iniciativní práci všech zaměstnanců, nýbrž i o velmi dobrém politickém vedení stranickou organizací, o aktivní práci odborové organizace, o systematickosti řídicí činnosti hospodářského vedení, o dobré pracovní morálce dělníků a tvůrčí práci technické inteligence. Výsledky této harmonické spolupráce se projeví i v tom, že podniku byly propůjčeny tři nejvyšší řády Československé socialistické republiky, Řád Klementa Gottwalda za budování socialistické vlasti, Řád republiky a Řád práce. Podniku byl rovněž udělen titul „Podnik 25. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou“.

Tyto skutečnosti vytvořily záruku progresivního přístupu k rozpracování a realizaci směrnic XIV. sjezdu KSČ do podmínek našeho podniku, zejména rozpracováním směrnic pětiletého plánu rozvoje národního hospodářství na leta 1971 — 1975. Byl vypracován „Program realizace hospodářské politiky v TŽ VŘSR“, jenž zahrnuje veškeré činnosti podniku. Program byl rozpracován tak, aby mohl být každoročně progresivně doplňován a upřesňován na základě měnících se podmínek v jednotlivých letech pětiletky.

Tyto úkoly tvoří základnu pro rozvíjení a usměrňování iniciativy pracujících a socialistického soutěžení, pro tematiku výrobních porad a pro využití ostatních forem účasti pracujících na tvorbě a uskutečňování hospodářské politiky strany.

Úkoly jsou náročné, jsou však splnitelné. Schopností, um a iniciativa pracujících Třineckých železáren jsou zárukou dalších úspěchů, jsou zárukou vybudování silného a bohatého socialistického Československa, spojeného mírovým úsilím se všemi zeměmi socialistického tábora.

SOUČASNÁ STRUKTURA PODNIKU

Po ukončení etapy likvidace zastaralých a neefektivních provozů a modernizaci základních agregátů je výroba v podniku zajišťována:

U koku novou koksovnu o třech velkokomorových koksovacích bateriích na pěchovaný provoz při homogenizaci vsázkového uhlí. Její chemická část kromě jiných oddělení má výkonnou odfenolovací stanici s výrobou fenolátu.

U surového železa ve třech vysokých pecích — dvě pece o obsahu 1982 m³, jedna pec o obsahu 1052 m³. Všechny pece pracují s vysokým tlakem pod sazebnou. Příprava vsázky pro tyto vysoké pece je na vysoké úrovni. Je vybavena výklopníky, třídírny, drtírny a homogenizací rud.

Výroba surové oceli je soustředěna do tří oceláren, z nichž dvě jsou martinské a jedna je elektro-ocelárna. Martinská ocel je tavena v pecích typu Maerz-Boelens o obsahu 70 a 130 tun v ocelárně II a o obsahu 200 tun v ocelárně III. Vytápění je olejové za současné intenzifikace kyslíkem. K výrobě elektrooceli slouží 6 elektrických pecí v ocelárně IV a jedna elektrická pec v ocelárně II.

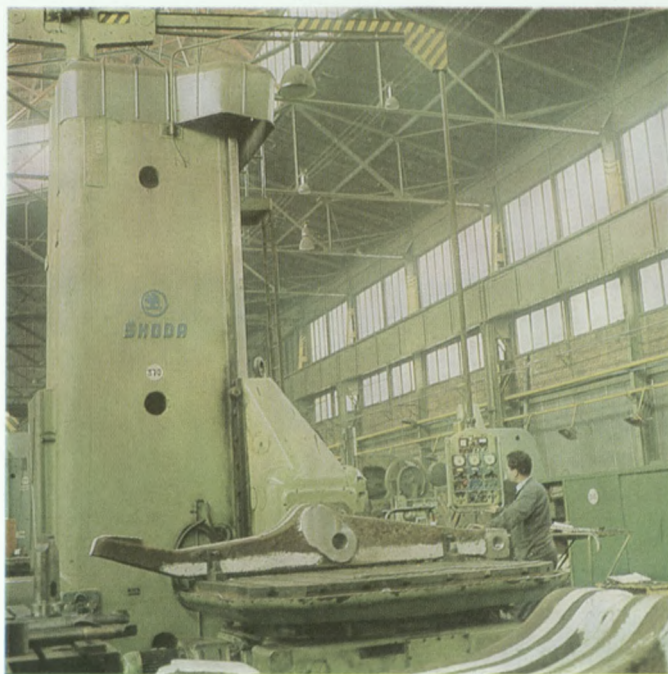
Válcované výrobky, hlavní výrobní a komerční sortiment v podniku, jsou vyráběny ve třech válcovnách, které mají osm tratí. Na blokovnu I navazuje vratná trať, vyrábějící zejména kolejnice a sochory. Blokovna II dodává předvalky spojité trati, z nichž střední trať, drátová trať II a drátová trať III — (redukovna Kocks) — tvoří výrobní komplex válcovny B. Kontiprofilová trať — válcovna C — produkuje střední a jemnou profilovou ocel všeho druhu a válcovaný drát. Nejmodernější kontidrátová trať — válcovna D — vyrábí drát z předvalků válcovny A.

Kromě hlavních hutních provozů jsou v závodě rozsáhlé slévárny — 2 slévárny šedé litiny, slévárna oceli a slévárna barevných kovů. Vyrábějí odlitky nejen pro vlastní potřebu podniku, ale i pro strojírenské a jiné podniky.

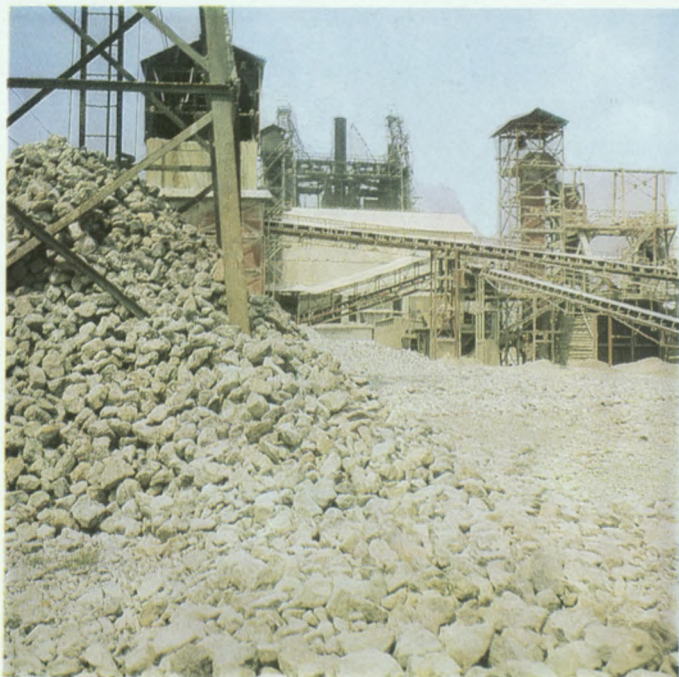

Z dalších provozů nutno uvést provoz drobného kolejiva, vyrábějící železniční svršky, dále šamotárnu, mechanické, zámečnické, elektrické a stavební dílny a vnitropodnikovou kolejovou a silniční dopravu.

Elektrickou energii pro všechny výrobní i pomocné provozy dodávají dvě tepelné elektrárny, zásobující podnik i parou a teplou vodou. Vodní hospodářství zajišťuje závod průmyslovou a pitnou vodou. Podnik je současně vybaven moderními laboratořemi a zkušebnami.

Součástí podniku je také vápencový lom a vápenka ve Varíně.

Závod Řetězárna Česká Ves vyrábí řetězy od nejtenčích až po lodní kotevní řetězy.

MODERNIZACE –

TECHNIKA –

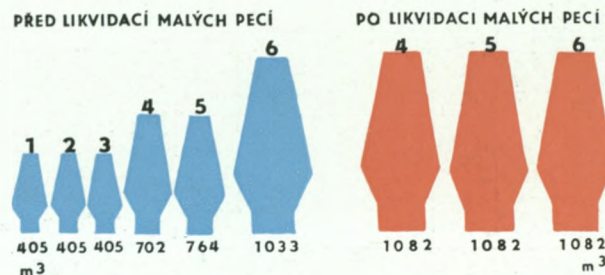
TECHNOLOGIE –

Vysoké pece - ocelárny - válcovny

Konfigurace terénu Třineckých železáren ovlivnila plošné uspořádání závodu. Byly tísňeny nedostatkem prostoru vymezeného z jedné strany řekou Olší, z druhé strany železniční stanicí a kopcovitým terénem. Po ukončení rozsáhlé investiční výstavby je zaměřeno úsilí podniku na modernizaci a intenzifikaci zařízení a provozů.

Příprava vsázky a vysoké pece

Uplatněním především sovětských vysokopecních zkušeností mohl závod zlikvidovat tři vysoké pece, z nichž každá měla užitečný objem 400 m³, zvětšit objemy a zmodernizovat zbylé tři vysoké pece. Názorně je situace před a po likvidaci uvedena na obr. 1.

Obr. 1

Intenzifikace provozu vysokých pecí probíhala dvojím způsobem: jednak zlepšováním přípravy vsázky, jednak využíváním rezerv v práci samotných vysokých pecí. Již dlouhou dobu například nemají vysoké pece ve vsázce netříděné rudy.

Rozhodujícím opatřením bylo značné zvýšení podílu aglomerátu ve vsázce, takže v současné době pracují vysoké pece s přibližně 85 % aglomerátu. Růst podílu aglomerátu ukazuje obr. 2.

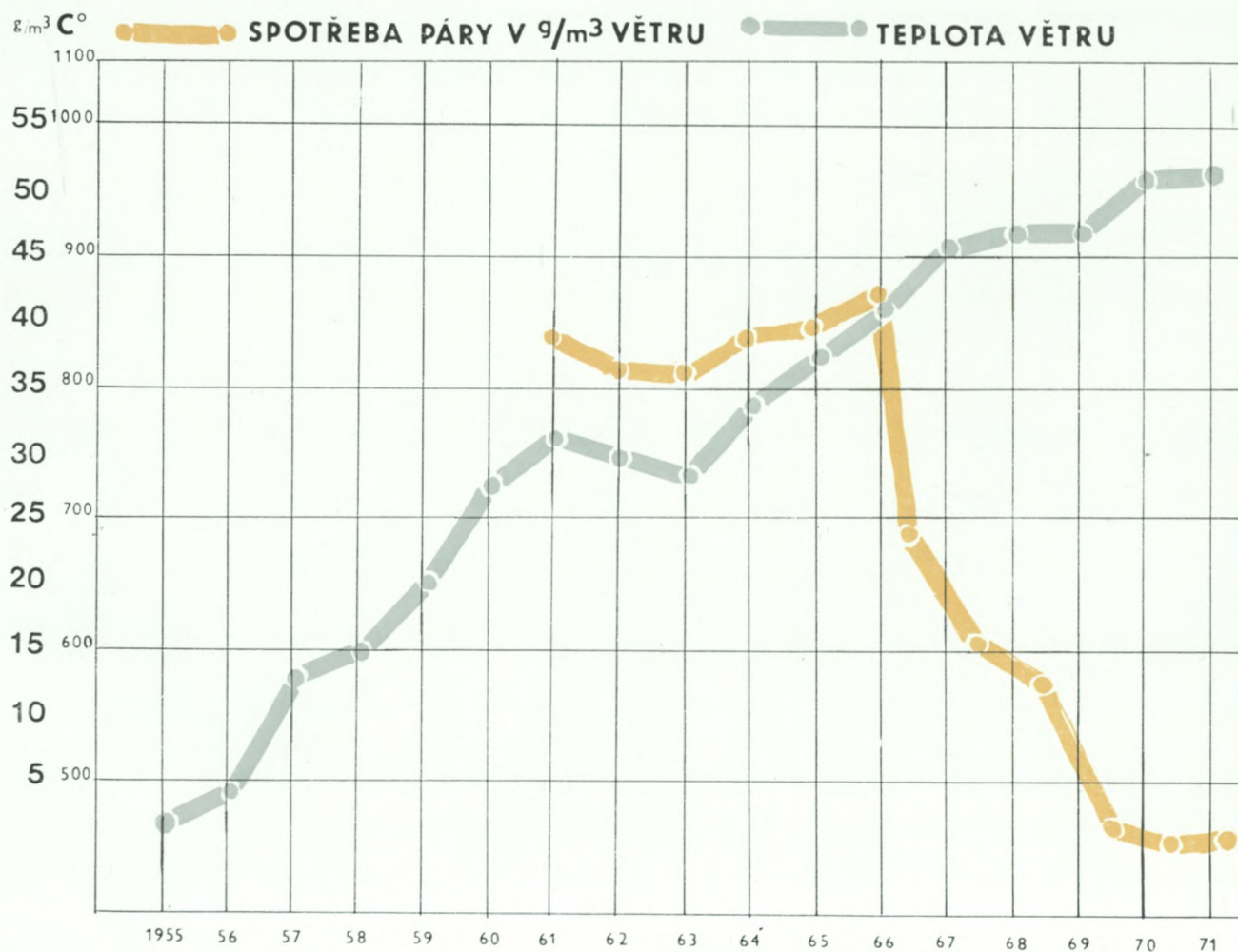
Obr. 2

MNOŽSTVÍ AGLOMERÁTU, KG/T SUROVÉHO ŽELEZA

Vysokým pecím značně prospělo zvyšování podílu aglomerátu ve vsázce.
 Kromě tohoto zvýšení bylo na vysokých pecích a ohřivačích větru provedeno mnoho dalších efektivních opatření:
 přechod na skipové zavážení, instalace odrazového pancíře na vysoké peci č. 6, samostatná spalovací šachta ohřivačů, modernizace granulace strusky a další.
 Jedním ze závažných opatření pro snižování spotřeby koksu na tunu surového železa bylo zvyšování teploty větru a snižování spotřeby páry, používané pro vlhčení větru.

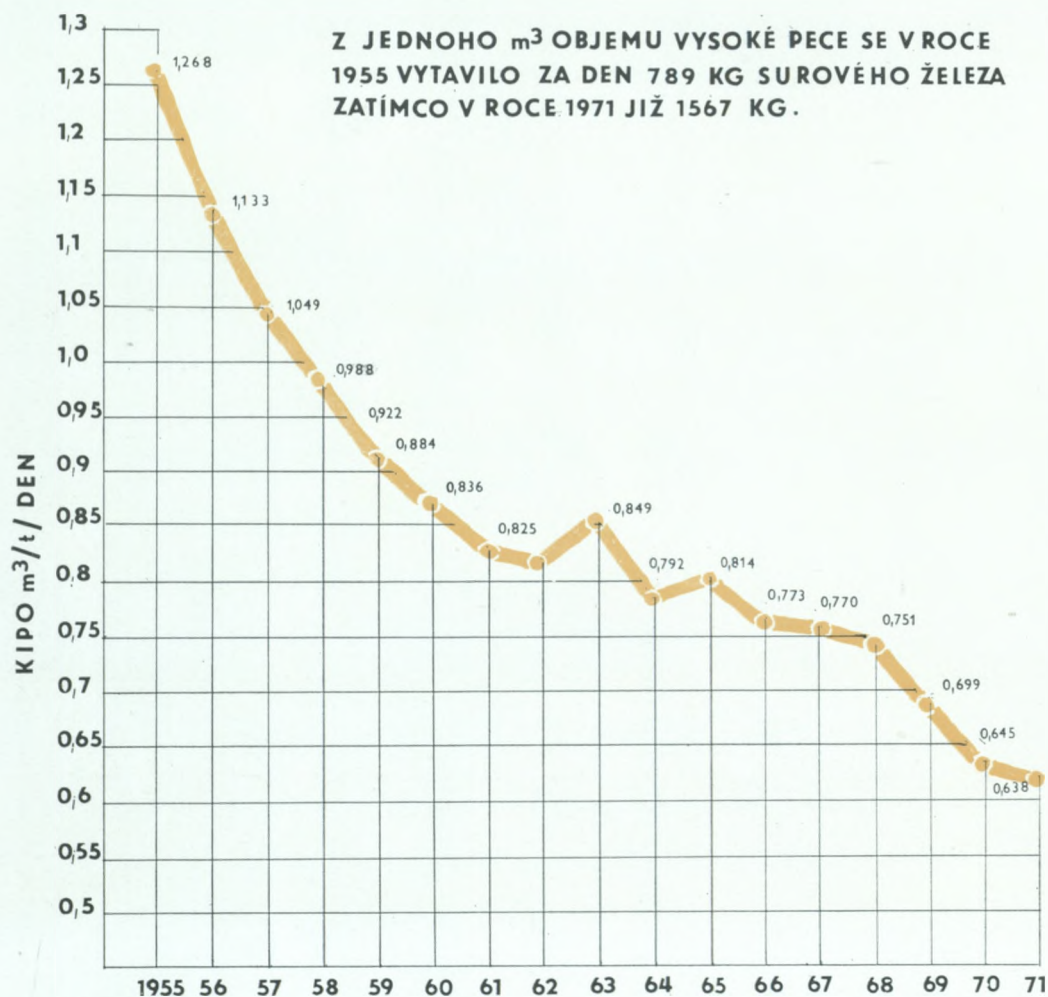
Obr. 3

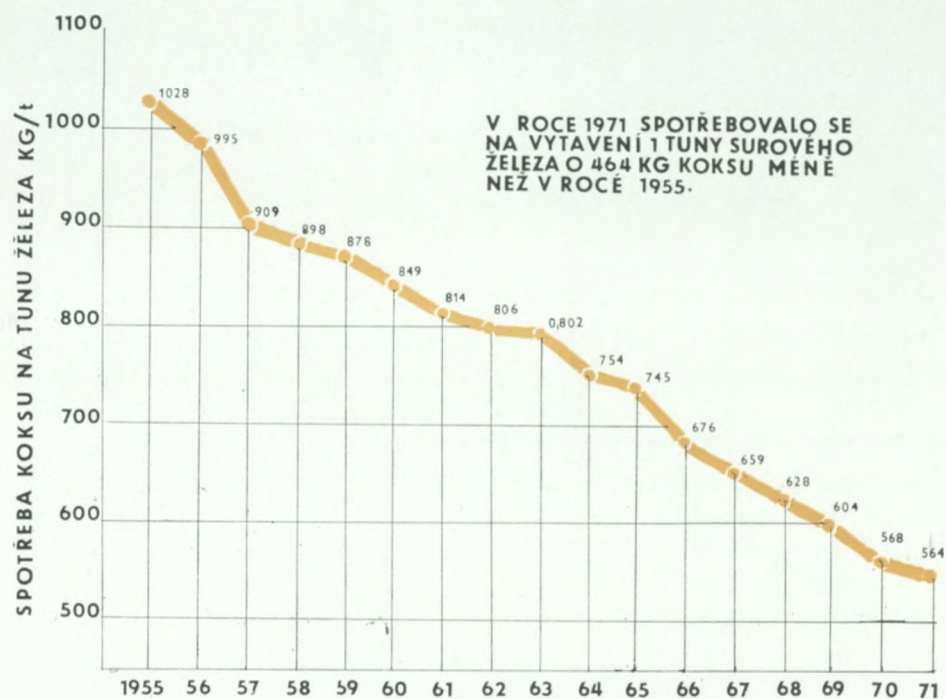
Nepřekvapuje proto, že značně stoupal koeficient využití užitečného objemu pecí (KIPO), jak ukazuje obr. 4, a prudce klesala spotřeba koksu (obr. 5). Například v roce 1971 bylo na vytavení jedné tuny železa zapotřebí o 464 kg metalurgického koksu méně než v roce 1955.

Se stoupajícím výkonem a snižováním spotřeby koksu se zlepšovala i kvalita železa obsahem síry a fosforu, jak ukazuje obr. 6. Po vzoru uralských závodů se současně snižoval i obsah manganu, což přineslo velmi značný ekonomický užitek. Promyšlenou modernizací, využitím zkušeností sovětských vysokopecarů ing. V. S. Abramova, Mihaljeviče, Rudkova, Patkovského, Levina a dalších, iniciativním zaváděním nové techniky a technologie se třinečtí dostali do čela čs. vysokopecarů.

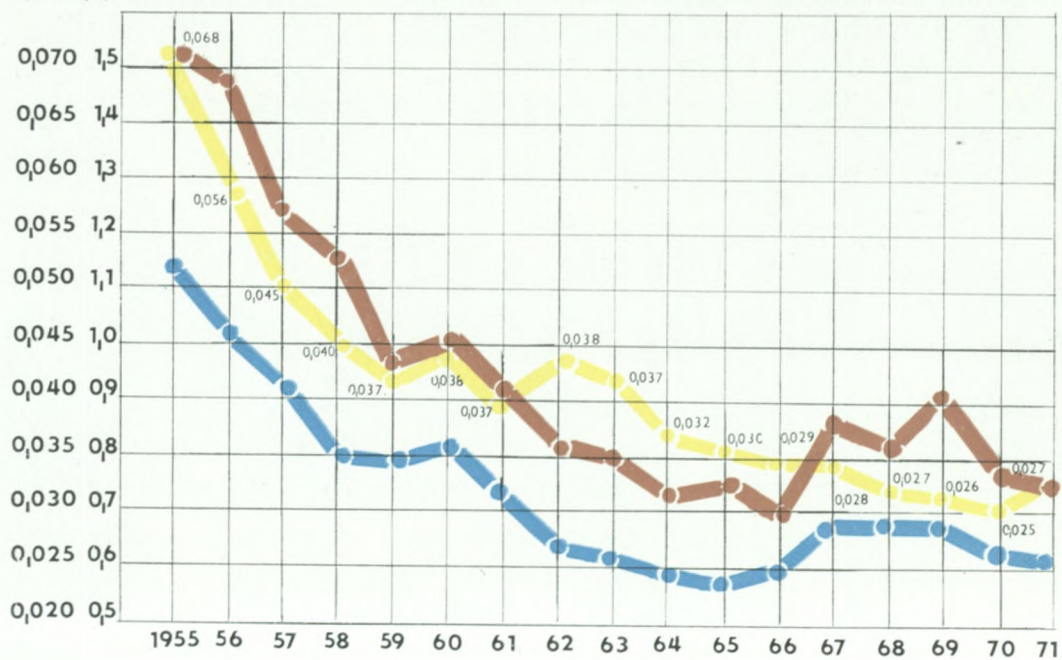
Obr. 4

Obr. 5

%S %Mn OBSAH SÍRY   OBSAH FOSFORU   OBSAH MANGANU

Obr. 6

Vysoké pece Třineckých železáren VŘSR začaly vlhčit vítr párou, pracovat bez manganových rud ve vsázce, vyrábět samohutný aglomerát s optimálním obsahem MgO a prakticky využívat všechnu vysokopeční strusku.

Ve výhledu jsou ještě další opatření, jež povedou ke zlepšování granulometrie vsázky. Bude se zvyšovat podíl mazutu jako náhrada za koks, zvyšovat teplota větru a mnohá jiná opatření, která povedou k ještě lepším výsledkům.

Ocelárny

Tak jako u vysokých pecí, tak i v třineckých ocelárnách byl poválečný vývoj ve znamení modernizace. Projektované parametry martinských pecí, postavených po druhé světové válce, i pecí rekonstruovaných, byly značně překročeny. Příčina spočívá především v uplatnění poznatků sovětských závodů. Z celé plejády sovětských expertů, kteří působili kratší nebo delší dobu v našich železárnách, se do historie třineckého ocelářství nejvýrazněji vryla jména inženýra Sergeje Ivanoviče Malyševa a vrchního mistra Serovského hutního závodu Genadije Ivanoviče Baryšnikova.

S. I. Malyšev postavil technologii výroby oceli v Třineckých ocelárnách na vědecký základ. G. I. Baryšnikov zavedením nové metody opravy púd snížil značně prostoje pecí, čímž se zvýšilo jejich časové využití.

Intenzifikace pokračovala dále standardizací vsázky, použitím páry do plynu, použitím stlačeného vzduchu, zavedením kyslíku do plamene a tryskami přes klenbu, zavedením panelové konstrukce Maerz-Boehlers, zvyšováním váhy tavby cestou zvětšování objemu pánví a mnoha dalšími opatřeními.

To vše umožnilo závodu zlikvidovat šest SM pecí o kapacitě 50 tun a jednu 150tunovou sklopnou pec v ocelárně, tuto ocelárnu a dále jednu 25tunovou pec v ocelárně II zcela vyřadit.

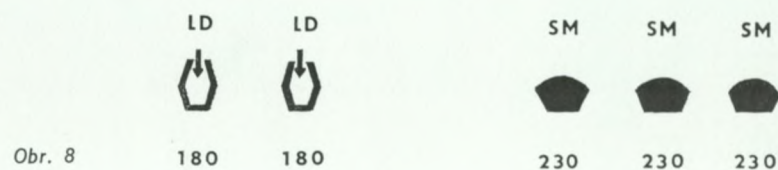
Situace před a po likvidaci těchto pecí je znázorněna na obr. 7.

Obr. 7

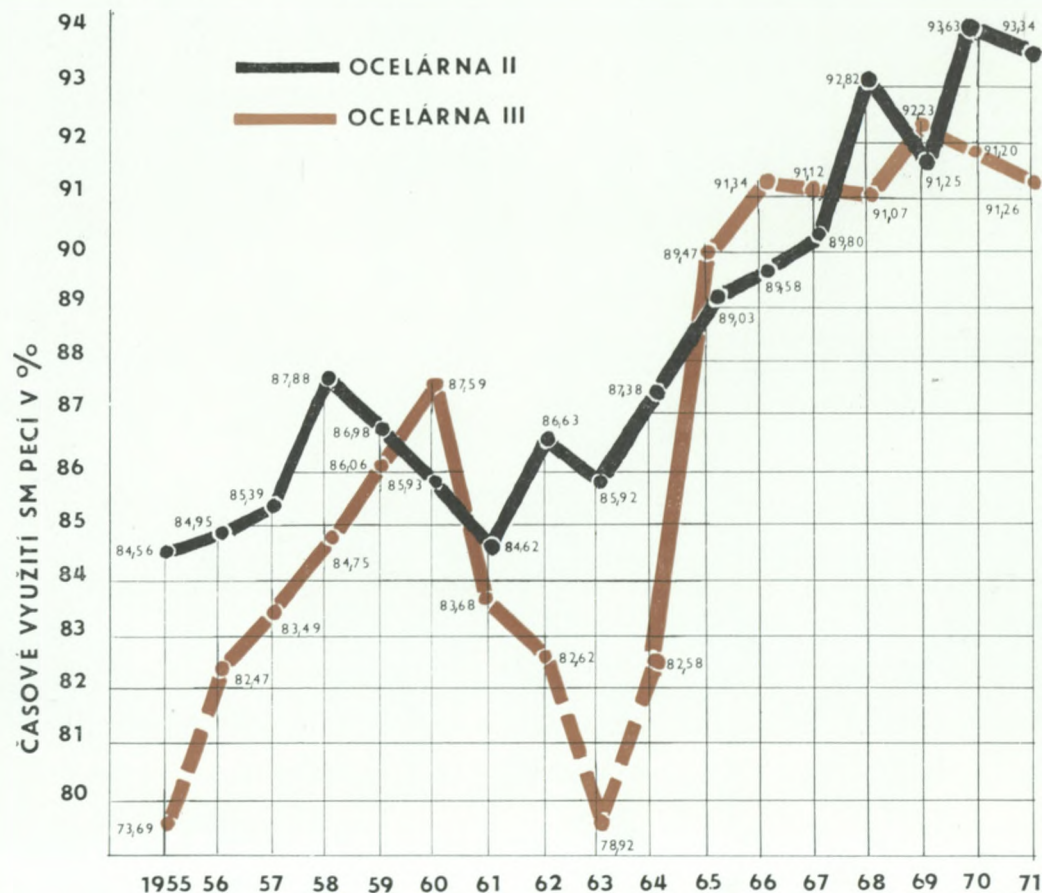

Zproduktivnění výroby cestou snižování počtu agregátů je i v dalších plánech perspektivního rozvoje závodu. Situaci v nepříliš daleké perspektivě ukazují obr. 8.

Tedy z 21 SM pecí zůstalo pouze 13, v blízké budoucnosti pouze 3. A není vyloučeno, že ve vzdálenější perspektivě bude mít náš závod pouze LD-konvertory a velké elektrické pece.

Dosažené výsledky za posledních 15 let ve zvyšování časového využití SM pecí ukazuje obr. 9.

Obr. 9

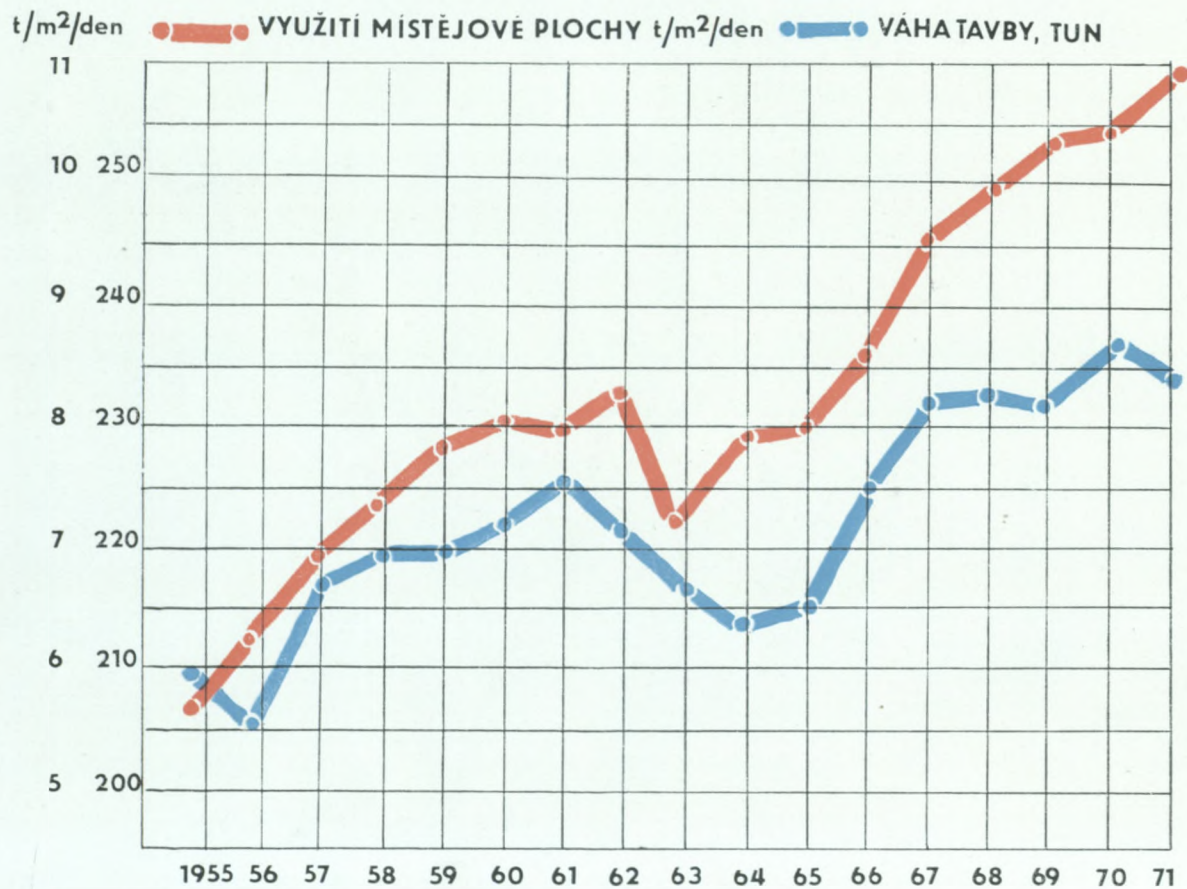
Z 1 m² níštěje SM pece ocelárny III bylo v roce 1971 vyrobeno za den 10 880 kg oceli, zatímco v roce 1955 pouze 5620 kg za den.

Souběžně s úsilím o zvýšení výroby oceli, produktivity a ekonomiky práce se rozvíjelo i úsilí o zlepšování kvality výroby.

Zavedení vakuování oceli pro kolejnice a některých dalších značek systému RH, argonování oceli, přechod z lití „na vodu“ na lití do „nastřelovaných vložek“, použití exozásypů, trinexalu a další opatření pomáhají naší oceli udržovat si dobré jméno jak doma, tak i v zahraničí (naše technologie výroby kolejnic byla například doporučena státům RVHP jako technologie progresivní).

Vedle velkého počtu značek ocelí vyráběných v SM pecích, mezi nimiž převažuje ocel pro kolejnice, betonářská ocel, dynamoocel a tvrdé dráty, vyrábí podnik velké množství

obr. 10

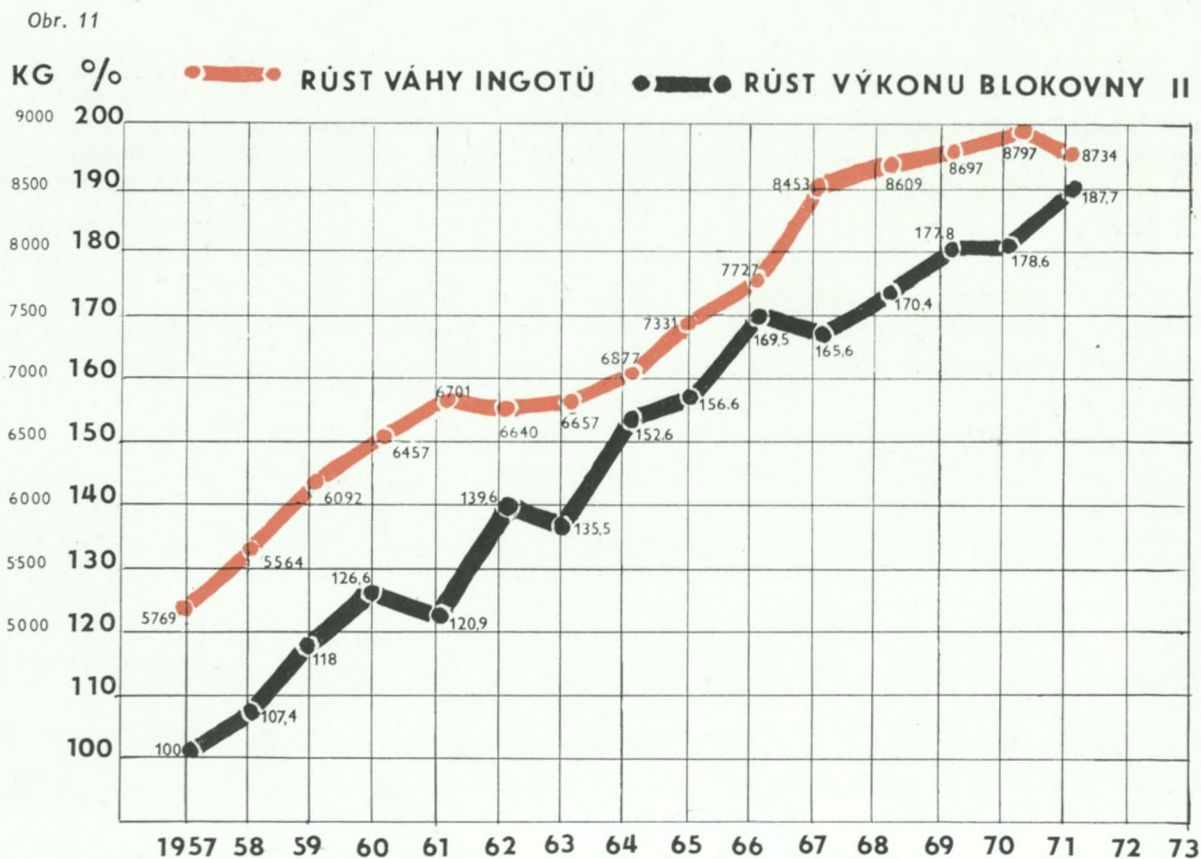
různých ocelí v elektrických obloukových pecích, nerez ocel, transformátorovou ocel, Hadfieldovu ocel a mnohé další. Jejich kvalita dosahuje vysoké úrovně.

Válcovny

Modernizace a intenzifikace agregátů, umožňující rušení málo produktivních starých agregátů, se začíná projevovat i ve válcovnách.

Přestavba, modernizace a automatizace hlubinných pecí, zvyšování váhy ingotů a mnoho dalších opatření umožnily blokovně II zvýšit výkon za posledních 13 let o 87,7 % (obr. 11), přičemž rekonstrukce odběrové spojité tratě, která bude pracovat s větším nápichem, umožní další podstatný rozvoj.

Zvýšení výroby blokovny zavedením větší váhy ingotů.

V budoucnu se uvažuje, že zvýšení výroby v blokovně II a zavedení nepřetržitého odlévání určitého podílu oceli umožní zrušit blokovnu I s průměrem válců 950 mm.

V konečné fázi bude oblast válcoven TŽ VŘSR sestávat z blokovny II (průměr válců 1150 mm), vratné trati, kontijemné trati (válcovna C), kontidrátové trati typu Morgan (válcovna D) a eventuálně i z další. To bude znamenat, že modernizace a intenzifikace umožní zlikvidovat jemnou trať (již provedeno), redukovnu KOCKS, drátovou trať III, střední trať a blokovnu I.

1. března 1973 byla uvedena do provozu kontidrátová trať s válcovací rychlostí 50 m/sec = 180 km/h s kapacitou 600 000 tun za rok. Je jednou z nejmodernějších tratí na světě.

Tato trať vyrábí válcovaný drát o průměru 5 až 12 mm o váze svitků 1000 kg, případně 500 kg a rozměrech 1200/860 × 1000 mm po slisování v jakostech obchodních, betonářských a ušlechtilých do 0,9 % C pro důlní lana. Rozměrové tolerance do průměru 7,5 mm jsou $\pm 0,15$ mm a pro průměry 8 až 12 mm ± 2 % průměru a ovalita činí 70 % tolerančního pole. Okujovitost se pohybuje od 0,3 do 0,5 váhových procent.

Sorbitizace drátu se provádí z válcovací teploty podle systému „Stelmor“ ve dvou fázích. V první fázi se v trubkách zchladí tlakovou vodou 10 atm asi na teplotu 790 až 870 °C tak, aby nedošlo k místnímu podchlazení pod teplotu 600 °C, což by mohlo vést k výskytu martenzitické struktury, která je pro tažení nepřijatelná. V druhé fázi se v rozvinuté smyčce zchladí foukaným vzduchem na teplotu 150 až 350 °C. Takto řízeně chlazený drát může být tažen bez prvního patentování přímo až do celkového úběru 80 i více procent.

Válcovací trať je rozdělena do těchto hlavních provozních celků: ohřívací pece, předváleci a střední pořadí, hotovní pořadí a výběhový úsek.

Sochory kvadrát 105 mm, příp. 80 mm v délkách 12 m jsou po předchozím vyčištění ohřívány v jedné velkoprostorové ohřívací peci o výkonu 150 t/hod., vytápěné kombinovaně z 65 % topným olejem a z 35 % směsným plynem nebo ze 100 % olejem.

Kontinuítní čtyřžilové předváleci pořadí má sedm horizontálních duostolic a kontinuítní čtyřžilové střední pořadí osm horizontálních duostolic. Všechny stolice jsou poháněny samostatně a čepy válců jsou uloženy v ložiskách kapaliného tření „Morgoil“.

Hotovní pořadí tvoří naproti tomu čtyři jednožilové hotovní bloky zvláštní konstrukce typu Morgan, z nichž každý má 8 stolic uspořádaných za sebou střídavě tak, že osy válců jsou k hutní úrovni nakloněny pod úhlem 45°. Pracovní válce tvoří kotouče o rozměrech 156/146 mm. Jako materiál je použit slinutý karbid wolframu, který se vyznačuje velkou otěruvzdorností.

Na výběhovém úseku se odstřihávají přední a zadní konce drátu, svitky se lisují a automaticky vážou na třech místech páskou 19 × 0,8 mm. Dvoudráhový hákový dopravník je svitek dopravován do expediční haly. Výběhový úsek bude v dohledné době doplněn ještě o dva rovnací stroje na betonový drát a jeden vázací stroj na vázání tří svitků najednou.

Produktivita práce je 1500 tun na pracovníka za rok.

Ve výhledových plánech se v TŽ počítá s výstavbou další moderní kontinuální profilové jemné trati s kapacitou asi 800 000 t/rok .

Podobně jako u vysokých pecí, v ocelárnách a válcovnách, vyžaduje úsilí o vyšší efektivnost rušení starých agregátů a provozů ve slévárnách, v šamotárně a jinde.

Modernizace a rekonstrukce Třineckých železáren Velké říjnové socialistické revoluce, prováděná československými závody za významné pomoci sovětských zkušeností, zařadila Třinecké železářny dosaženými ukazateli ve výrobě, jakosti a ekonomice do přední fronty československých hutních závodů.

MODERNIZACE METOD

ŘÍZENÍ VÝPOČETNÍ TECHNIKOU

Začátky využívání výpočetní techniky spadají do roku 1929, kdy se začala v Třineckých železárnách uplatňovat klasická děrnoštitková technika. Původní strojní vybavení typu Hollerith a IBM bylo po roce 1950 postupně nahrazováno novými stroji typu SAM a v roce 1965 malými děrnoštitkovými počítači Gamma 10. Touto modernizací děrnoštitkového systému bylo značně zrychleno a usnadněno zpracování jak mzdové a materiálové evidence, tak i celého vnitropodnikového účetnictví třineckého závodu. V roce 1966 byl instalován první malý samočinný počítač sovětské výroby Minsk 22, jehož využití umožnilo řešit řadu úloh operativního plánování, řízení a kontroly výroby.

Na obou strojích Gamma 10 jsou v současné době zpracovávány mzdové a platové agendy, materiálová agenda a výrobní účetnictví, agenda základních prostředků, odbytová agenda, statistika, personalistika aj. Minsk 22 zpracovává operativní evidenci železniční dopravy, elektromotorů, náhradních dílů, výroby některých provozů, automatickou fakturaci, programy operačního výzkumu aj. Tento samočinný počítač pracuje v současné době s maximálním využitím kapacity. Proto bylo rozhodnuto o pořízení nového středního počítače Minsk 32. Rozšíření parku výpočetních strojů o sovětský střední samočinný počítač Minsk 32 vytváří předpoklady pro automatizaci dalších úseků řízení podniku cestou integrovaných programů. Po roce 1974 je v plánu nákup dalších, výkonnějších středních počítačů sovětské výroby typu Rjad 30.

V letech 1978 — 79 bude pořízen první velkokapacitní počítač Rjad 50.

Od roku 1965, kdy byl uveden do provozu první děrnoštitkový počítač Gamma 10 a později malý samočinný počítač Minsk 22, bylo až do současné doby dosaženo absolutní úspory 55 pracovníků a téměř 15 mil. Kčs úspor na nákladech.

U středního výpočetního systému se předpokládá v roce 1975 dosažení celkového přínosu ve výši 21,7 mil. Kčs.

EXPORT VÝROBKŮ TŘINECKÝCH ŽELEZÁREN

má dlouholetou tradici. Již před první světovou válkou byly některé třinecké výrobky vyváženy za hranice tehdejší rakousko-uherské monarchie. Tradice vývozu třinecké oceli se postupně upevňovaly v podmínkách první Československé republiky a tehdejšího politicko-hospodářského rozvoje výrobní základny Třineckých železáren. Poctivou prací třineckých hutníků postupně stoupal objem vývozu a byl zlepšován jeho sortiment. V třicátých letech tohoto století byly třinecké výrobky již známy nejen v Evropě, ale i v mnohých zámořských zemích a ochranná známka třinecké oceli byla vždy zárukou dobré jakosti.

Po druhé světové válce bylo rychlé tempo technicko-hospodářského rozvoje Třineckých železáren v rámci socialistických výrobních vztahů zaměřeno nejen na uspokojování zvýšených tuzemských potřeb výstavby socialistického průmyslu, ale i na vytvoření podmínek pro širší zapojení do mezinárodní dělby práce. V současné době zaujímají Třinecké železářny Velké říjnové socialistické revoluce ve vývozu výrobků z oceli jedno z předních míst.

Třinecké železářny Velké říjnové socialistické revoluce exportují do 12 socialistických zemí a 52 kapitalistických států čtyř kontinentů prostřednictvím podniku zahraničního obchodu Ferromet, popřípadě jiných PZO, betonářskou ocel, ocel hladkou i žebírkovou, válcovaný drát neušlechtilý a uhlíkový, úhelníky, plochou a kruhovou ocel neušlechtilou a uhlíkovou, tvarovou ocel I a U, polotovary, kolejnice a řetězy.

SOCIALISTICKÉ ZEMĚ

SVAZ SOVĚTSKÝCH SOCIALISTICKÝCH REPUBLIK — BULHARSKÁ LIDOVÁ REPUBLIKA —
MAĎARSKÁ LIDOVÁ REPUBLIKA — NĚMECKÁ DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA — POLSKÁ LIDOVÁ REPUBLIKA —
RUMUNSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA — SOCIALISTICKÁ FEDERATIVNÍ REPUBLIKA JUGOSLÁVIE —
KUBA — MONGOLSKÁ LIDOVÁ REPUBLIKA — VIETNAMSKÁ DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA — ALBÁNIE —
ČÍNSKÁ LIDOVÁ REPUBLIKA

KAPITALISTICKÉ STÁTY A ROZVOJOVÉ ZEMĚ

Evropa

VELKÁ BRITÁNIE — BELGIE — DÁNSKO — FINSKO — FRANCIE — HOLANDSKO — ITÁLIE — KYPR —
LICHTENSTEIN — NĚMECKÁ SPOLKOVÁ REPUBLIKA — NORSKO — PORTUGALSKO — RAKOUSKO — ŘECKO —
ŠPANĚLSKO — ŠVÉDSKO — ŠVÝCARSKO — TURECKO

Afrika

ALŽÍRSKO — ETIOPIE — GHANA — LIBYE — MAROKO — NIGÉRIE — SJEDNOCENÁ ARABSKÁ REPUBLIKA —
SENEGAL — SUDAN — TUNIS

Asie

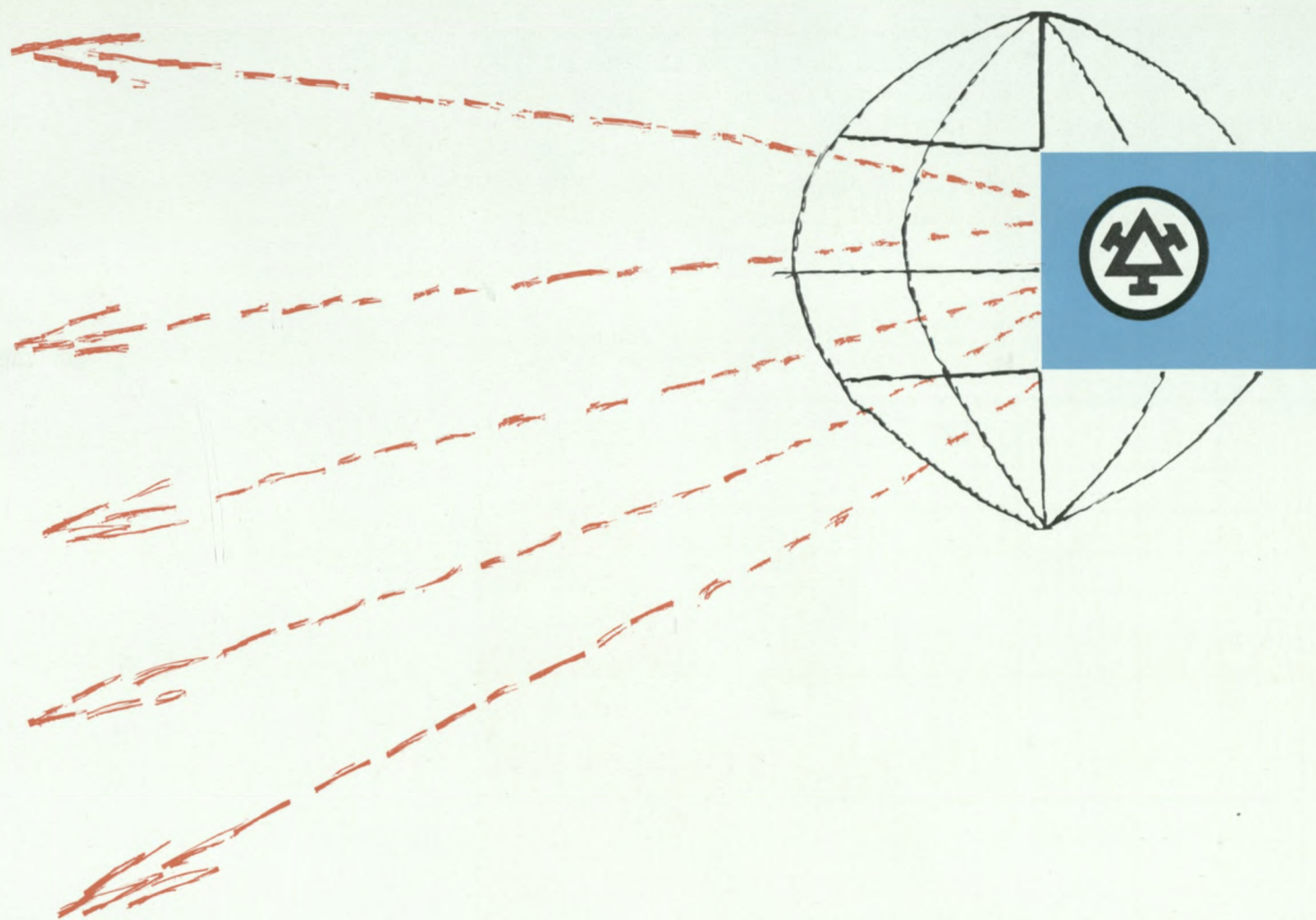
JEMEN — AFGANISTÁN — ŠRÍ LANKA — INDIE — INDONÉSIE — ÍRÁK — ÍRÁN — JAPONSKO — JORDÁNSKO —
KUVAJT — LIBANON — MALAJSIIE — PÁKISTÁN — SAUDSKÁ ARÁBIE — SÝRIE

Amerika

KANADA — MEXIKO — PORTO RICO — SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ — ARGENTINA — BRAZÍLIE — CHILE —
KOLUMBIE — VENEZUELA

EXPORT VÝROBKŮ

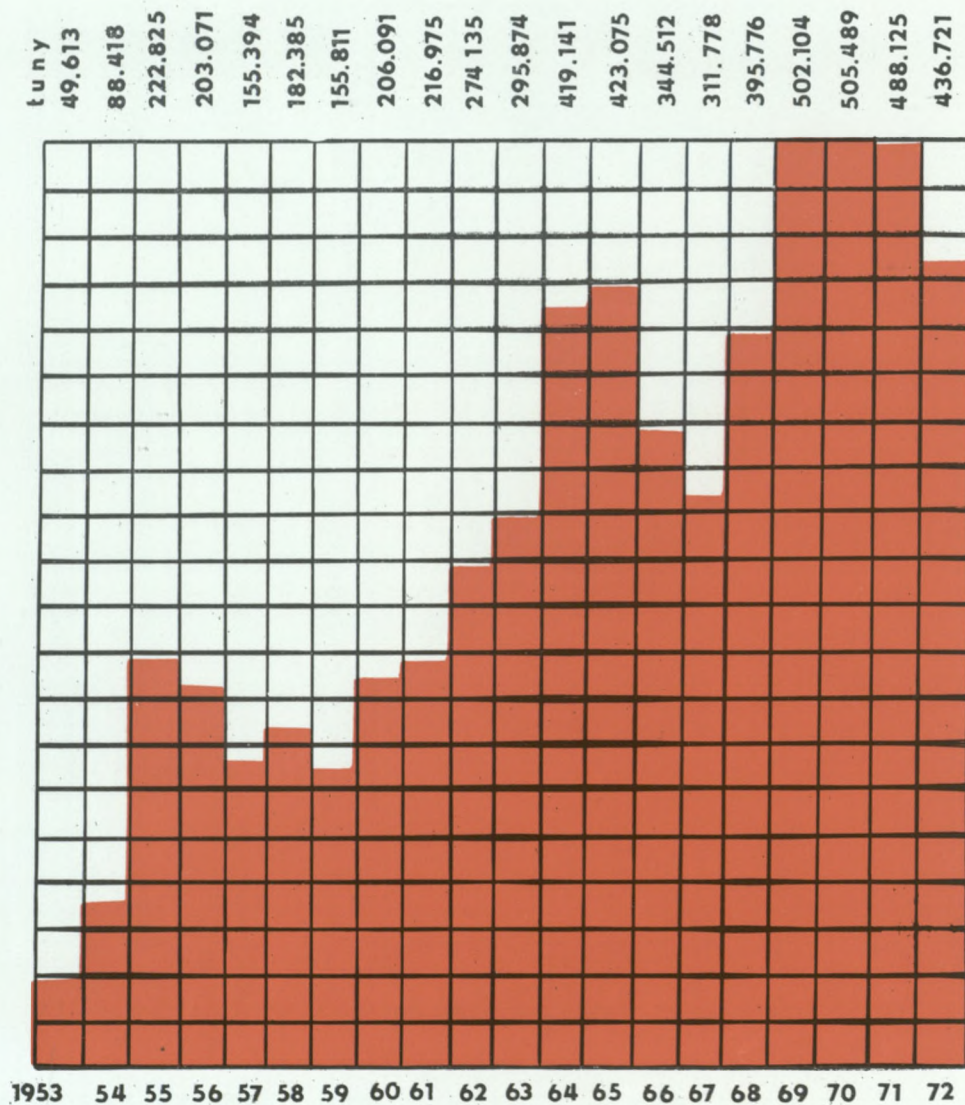

TŘINECKÝCH ŽELEZÁREN

Rychlý vzestupný trend vývozu do socialistických zemí i kapitalistických a rozvojových států s menšími výkyvy v některých letech trvá již od roku 1953. Jak vyplývá z uvedeného diagramu, zvýšil se objem vývozu v posledních letech oproti roku 1953 až desetinásobně.

K dobré tradici Třineckých železáren patří trvalé uplatňování a šíření technického pokroku nejen ve výrobě, nýbrž i v sortimentu a jeho kvalitě. V posledních letech byla zavedena výroba žebírkové oceli podle DIN, která bude vyvážena na světové trhy.

OBJEM VÝVOZU

INICIATIVA PRACUJÍCÍCH A SOCIALISTICKÉ SOUTĚŽENÍ

Iniciativa a aktivita pracujících podniku tvoří rozhodující sílu při zabezpečování úkolů státního plánu a je jedním ze základních předpokladů pro uskutečňování politicko-hospodářského programu KSČ. Jejím smyslem je využívat schopností a zkušeností lidí při plnění každodenních úkolů na pracovištích, umožňuje jim získat uspokojení v práci a současně vytvářet socialistické vztahy mezi jednotlivci a kolektivy.

První počátky soutěžení v Třineckých železárnách sahají do doby bezprostředně po osvobození Československa Sovětskou armádou. V roce 1947 se do soutěžení zapojilo 38,6 % pracujících. S postupem rozvoje soutěžení se rozvíjely prvky nového hnutí — hnutí úderníků. Koncem roku 1949 vzrostl počet úderníků na 893, z nichž 35 bylo nositeli údernických knížek. Velkým podnětem k soutěžení byla akce závazků a darů k IX. sjezdu KSČ a II. všeodborovému sjezdu. Trvalou akcí se stalo vyhlášení socialistických závazků k 1. máji. Nový směr v soutěžení ukázal dělník u gravírování válců Karel Gaszek, který zdokonalením výrobního procesu splnil výkonovou normu na 800 %. Od roku 1954 začala akce uzavírání osobních účtů úspor.

Nejvýznamnější etapou v dosavadním rozvoji socialistického soutěžení bylo hnutí brigád socialistické práce. První kolektiv, který již v roce 1958 začal soutěžit o titul BSP, byl kolektiv konstrukčních zámečníků Jana Pyška z mechanických dílen. Koncem roku 1959 vzrostl počet kolektivů soutěžících o titul BSP na 34. V roce 1963 je do hnutí BSP zapojeno 360 kolektivů s 4124 pracovníky, v roce 1965 již 387 kolektivů s 4665 pracovníky a 244 kolektivům byl titul BSP udělen.

V roce 1968 a 1969, kdy došlo k podcenění brigád socialistické práce a socialistického soutěžení vůbec, některé brigády přestaly vyvíjet svou činnost anebo existovaly jen formálně. Základní obrat nastal teprve po dubnovém a květnovém plénu ÚV KSČ v roce 1969. Dochází k dalšímu rozvoji BSP, a to i na kvalitativně vyšším stupni. Rozvíjí se závazkové hnutí k 25. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou a k 50. výročí založení KSČ.

V roce 1973 soutěží o titul BSP 429 kolektivů, což je 34,67 % všech zaměstnanců podniku. Do socialistického soutěžení je zapojeno již 89,72 % pracujících. Nositeli BSP se stalo 199 kolektivů, 58 kolektivů obdrželo bronzový odznak BSP a dva kolektivy mají stříbrný odznak BSP.

Třinecké železářny VŘSR se umístily v soutěži hutních podniků o titul „Podnik 25. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou“ na velmi čestném druhém místě. Vynikajících výsledků dosáhli pracující podniku v roce 50. výročí založení KSČ. Za tyto výsledky a rozvoj pracovní iniciativy udělila vláda ČSSR a ÚV KSČ 20 nejlepším kolektivům a 194 jednotlivcům čestné diplomy. Oblast 3 — válcovny a oblast 4 — slévárny obdržely čestný název „Oblast 50. výročí založení KSČ“.

Pracující našeho podniku trvale dosahují vynikajících výsledků a jejich práce byla oceněna propůjčením nejvyšších řádů a vyznamenání Československé socialistické republiky.

Kolektivy	Rok udělení	Druh vyznamenání
Podnik TŽ VŘSR	1957	Řád práce
	1959	Řád republiky
	1969	Řád Klementa Gottwada
Kolektiv vysoké pece 4	1954	Řád práce
Kolektiv vysokých pecí	1957	Za vynikající práci
Kolektiv blokovny I.	1969	Za vynikající práci
Kolektiv SM pece č. 2	1965	Za zásluhu o výstavbu
Kolektiv J. Gandery, jemnomechanická dílna	1958	Za zásluhy o výstavbu
Řetězárna Česká Ves	1969	Za zásluhy o výstavbu

Jednotlivci

Laureát státní ceny

Jan Mizera

Řád republiky

Josef Bujok — ing. Josef Libřický — Alois Sztwiertnia

Řád práce

Josef Adamus — Josef Bialožyt — Jan Cieslar — Karel Gaszek — Karel Heczko — Josef Klusek — Oskar Konderla — ing. Josef Libřický — Teodor Slivka — Alois Sztwiertnia — Marie Urbánková — Gustav Zotyka

Řád 25. února

Jaroslav Bystrianský — Pavel Jadamus — Jindřich Němeček — Jan Roik — Josef Štvrtňa — Oldřich Uchoč — Ludvík Wojtyla

Za zásluhy o výstavbu	35 pracujících
Za vynikající práci	83 pracujících
Nejlepší pracovník ministerstva hutí a strojírenství	296 pracujících
Zasloužilý pracovník ministerstva hutí a strojírenství	25 pracujících
Zasloužilý pracovník hutnict. železa	10 pracujících
Průkopník socialistické práce	463 pracujících
Nejlepší pracovník TŽ	895 pracujících

VÝCHOVA UČŇOVSKÉHO DOROSTU

Odborné učiliště Třineckých železáren VŘSR oslavilo v roce 1973 20 let svého trvání. Tvoří ucelený komplex výchovného zařízení na velmi dobré technické a pedagogické úrovni.

Výuka učňů byla v Třineckých železárnách VŘSR ovlivňována způsobem práce, úrovní techniky a technologie. Stavby učňů odpovídaly rozvoji výroby a v podstatě byl absolventy učiliště pokrýván přirozený odchod vyučených pracovníků z podniku. Až do roku 1960 byl přijímán stále vyšší počet učňů do učebního poměru, počet učebních oborů se rozšiřoval o profese v podniku požadované. Od roku 1960 nastala v plánu výuky učňů určitá stabilizace, měnila se však struktura učebních oborů. Stojí za zmínku, že odborné učiliště zabezpečuje výuku učňů i pro drobné závody v Těšínské oblasti.

V odborném učilišti je široce rozvinuta socialistická soutěž mezi uční i výchovnými pracovníky. Uční soutěží o titul a odznak „Vzorný učeň TŽ“. Čtyři kolektivy výchovných pracovníků získaly titul BSP, jeden kolektiv bronzový odznak. Nejlepší uční jsou doporučováni za kandidáty KSČ a ke studiu na výběrové školy.

Odborné učiliště dosahuje dobrých výsledků v zájmové činnosti. Za pomoci SSM je rozvíjena bohatá mimoškolní činnost. Největší zájem je o sport, technickou tvořivost, divadlo, hudbu, branné kroužky. Učiliště má družební styky s Technickou školou v Ustroni v Polské lidové republice, s odborným učilištěm závodu SKET v Magdeburgu v Německé demokratické republice a s odborným učilištěm v Čerepovci v Sovětském svazu.

Při perspektivním zabezpečování výuky a výchovy učňovského dorostu se počítá s tím, že až do období úplné automatizace výroby poroste v našem podniku potřeba vyučených kvalifikovaných dělníků a bude se snižovat počet nekvalifikovaných. Těžiště lidské činnosti se bude přesunovat z výkonné fáze výrobního procesu do fáze přípravné a do fáze dokonalé údržby výrobních prostředků. Bude se měnit obsah odborné přípravy kvalifikovaných dělníků.

Počítá se s tím, že vzniknou další nové profese, jako např. operátor, programátor, údržbář s všestrannou znalostí z oblasti elektrotechniky, elektroniky a mechanizace.

Za své dosavadní vynikající výsledky bylo učiliště Třineckých železáren vyznamenáno Rudým praporem bývalého ministerstva státních pracovních záloh, třikrát Čestným uznáním třetího stupně, diplomem k 20. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou, k 50. výročí vzniku KSČ a v roce 1972 putovní standartou federálního ministerstva hutí a strojírenství.

PÉČE O PRACUJÍCÍ

Bezpečnost práce

Zajišťování bezpečnosti práce na pracovištích v závodě je jedním z předních úkolů hospodářských pracovníků. Důležitým preventivním opatřením jsou komisionální komplexní prověrky v provozech vždy v prvním pololetí roku. Zjištěné závady jsou urychleně odstraňovány, větší akce jsou zařazovány do plánu ozdravných opatření, jejichž hlavní plnění je sledováno a kontrolováno čtvrtletně. V plánu ozdravných opatření v roce 1972 bylo obsaženo 92 akcí ke zlepšení pracovních podmínek a bezpečnosti práce. Jejich realizace si vyžádala nákladů ve výši 61 700 000 Kčs. Rozsáhlá modernizace závodu a zastavení zastaralých provozů přispěly ve značné míře ke zvýšení bezpečnosti práce a zlepšení podmínek na pracovištích. Proto také má úrazovost v posledních letech klesající tendenci. V roce 1964 bylo v podniku 1846 úrazů a v roce 1971 počet úrazů klesl na 911. Za 6 let klesla úrazovost o více než polovinu.

Péče o zdraví

Zdravotní péči poskytuje zaměstnancům závodu Závodní ústav národního zdraví, který má 219 zaměstnanců, z toho 50 lékařů. Závod zajišťuje provoz zdravotnických objektů 71 zaměstnanci. Zdravotnické objekty sestávají z lůžkové části chirurgie o kapacitě 70 lůžek, z lůžkové části interní o kapacitě 67 lůžek, poloklinických ambulancí, ústředního RTG a EKG a 18 ordinací obvodních lékařů. Protože lůžkové části a poloklinické ambulance jsou umístěny i v mnoha starých adaptovaných objektech, plánuje se výstavba nové polikliniky včetně lůžkové části nákladem 86 600 000 Kčs, kde budou tyto služby soustředěny.

V roce 1973 bylo v lůžkových odděleních ošetřováno 2655 pacientů, v poliklinických ambulancích 152 381 pacientů a v ordinacích obvodních lékařů 142 648 pacientů. Celkové náklady ve zdravotnických zařízeních ZÚNZ, hrazené závodem, byly v roce 1973 3 874 000 Kčs, náklady ZÚNZ hrazené z prostředků zdravotnictví 12 858 000 Kčs.

Další formou péče o zdraví pracujících je lázeňská léčba, zajišťovaná v úzké spolupráci ROH a ZÚNZ. V roce 1971 bylo zaměstnancům poskytnuto 1315 poukazů na lázeňskou léčbu. V závodním rekreačním středisku v Rajeckých Teplicích je ročně mimo rekreační sezónu umístováno 500 osob, jimž je lázeňská léčba poskytována v zařízeních Státních lázní.

Závodní stravování

Úkolem závodního stravování je poskytovat zaměstnancům závodu v příznivých hygienických podmínkách a v přístupných cenách hodnotnou stravu během směny. Útvar závodního stravování obhospodařuje čtyři kuchyně s kapacitou 5950 hlavních jídel za den. V závodě je 8 jídelen, dvě jsou mimo území závodu. Tento útvar provozuje 26 kantýn, z toho 23 uvnitř závodu. Na úseku závodního stravování pracuje 217 zaměstnanců. V roce 1973 bylo v závodních jídelnách vydáno celkem 663 183 hlavních jídel.

Do budoucna je plánováno zvýšení účasti pracujících závodu na závodním stravování, rozšíření podávání teplých jídel na odpolední a noční směny, zrychlení prodeje v kantýnách a zlepšení prostředí v jídelnách a kantýnách.

Bytová výstavba

Po osvobození v roce 1945 byly pro zaměstnance závodu k dispozici staré závodní byty, převážně jednopokojové bez koupelen a se společným hygienickým zařízením, umístěným mimo byt. Byly rozmístěny v Třinci v několika koloniích.

Současně s přestavbou závodu byla v roce 1948 zahájena rozsáhlá bytová výstavba. V období 1948 — 1973 bylo v Třinci postaveno 7500 bytů.

Hlavní bytová výstavba byla soustředěna do výstavby sídliště Třinec — Nové město. V průběhu několika let zde vyrostlo nové moderní město s komplexním vybavením. Jsou v něm byty I. kategorie s veškerým příslušenstvím, ústředně vytápěné, až na několik bytů z první fáze výstavby. Byty byly stavěny všemi formami výstavby, tj. státní, podnikovou a družstevní. Mimoto podporoval závod výstavbu rodinných domků pracujících.

Na závodní bytové hospodářství přispívá závod značnými prostředky. Kupř. v roce 1973 vynaložil na údržbu a zvelebování bytů více než 13 milionů Kčs. O úsek bytového hospodářství pečuje 160 pracovníků závodu.

Kapacita závodních hromadných ubytoven je 1280 lůžek, z toho 692 lůžek v moderním Hotelovém domě, ve kterém je také hotelová část o kapacitě 130 lůžek. Hromadné ubytovny slouží převážně pro ubytování zaměstnanců cizích podniků zúčastněných na výstavbě a opravách v závodě. Na úseku hromadných ubytoven je zaměstnáno 70 osob a provozní náklady hradí závod.

Hodnota základních prostředků bytového hospodářství a hromadných ubytoven je 400 000 000 Kčs.

Do budoucna zůstává hlavním úkolem zajišťování výstavby bytů pro nově vznikající rodiny mladých zaměstnanců závodu. Po dokončení výstavby v sídlišti Třinec-Nové město, kde je možno umístit 500 bytů, bude další bytová výstavba prováděna na novém sídlišti na Kamience.

Rekreace

V současné době má závod ve své správě tři rekreační střediska (Řeka, Rajecké Teplice, Oravská přehrada) o kapacitě 277 míst, dále rekreační chaty (Oravská přehrada, Horní Lomná, Těrlická přehrada) o kapacitě 112 míst, jedno učňovské rekreační středisko v Nýdku o kapacitě 60 míst a pionýrský tábor v Žiaru s 372 místy. Rekreační středisko v Řece a pionýrský tábor mají vlastní koupaliště. Hodnota základních prostředků rekreačních středisek je 19 000 000 Kčs, počet personálu v době rekreace 100 osob. Na provozní náklady rekreace v těchto střediscích přispívá závod částkou okolo jednoho miliónu Kčs ročně.

V závodních rekreačních střediscích prožívá svou dovolenou ročně 3600 zaměstnanců a rodinných příslušníků. Krátkodobou rekreaci o sobotách a nedělích v Řece využívá ročně 500 osob. Pionýrské rekreace v Žiaru se v roce 1973 zúčastnilo 819 dětí a dalších 420 bylo v jiných táborech. V zařízeních ROH bylo v roce 1973 přiděleno KOR 1375 poukazů na tuzemskou rekreaci.

PV ROH a ZV ROH zakoupily ze svých prostředků rekreaci v různých střediscích v tuzemsku pro 1524 osob, zahraniční rekreace se zúčastnilo v roce 1973 965 osob, z toho 333 osob formou výměnné rekreace.

Hodnota rekreačních poukazů přidělených ROH z KOR v roce 1973 činila 950 000 Kčs. Z prostředků PV ROH nebo závodních výborů ROH a z FKSP bylo na rekreaci kupř. v roce 1973 uvolněno 2 600 000 Kčs.

Podle dohody mezi Třineckými železárnami VŘSR a Ústřední správou rekreační péče bude v této pětiletce v Beskydách zahájena výstavba společného rekreačního střediska nákladem 40 miliónů Kčs o kapacitě 300 lůžek, z nichž 120 budou mít k dispozici pracující Třineckých železáren VŘSR.

Sport

Sportovní činnost v Třinci zabezpečuje Tělovýchovná jednota Třineckých železáren VŘSR, která má v současné době 3419 členů a neustále roste. Sportovní činnost je soustředěna ve 23 oddílech a odborech. Vrcholový a výkonnostní sport je provozován v oddílech kopané, ledního hokeje, lehké atletiky, orientačního běhu, lyžování, šachu, házené, kulečnicku a kanoistiky.

Ve sportovních oddílech kromě žactva a dorostu v závěru roku 1973 bylo 15 stálých reprezentantů ČSSR, dále téměř 20 dalších závodníků je v reprezentaci ČSR.

Mezi nejúspěšnější sportovce třinecké tělovýchovy patří překážkář, zasloužilý mistr sportu Lubomír Nádeníček, nejvyšší počet reprezentačních startů v dresu socialistického Československa do roku 1973 v historii třinecké tělovýchovy zaznamenala

zasloužilá mistryně sportu Anna Handzlová v orientačním běhu. Startovala již 100 x v různých státech Evropy. Úspěšný je rovněž československý reprezentant ve střelbě ze sportovní pistole, mistr sportu Miloslav Štefan.

Sportovní a tělovýchovné činnosti TJ Třineckých železáren VŘSR slouží zařízení, jež je ve správě závodu. Hlavní sportovní areál byl postupně vybudován na okraji sídliště Třinec-Nové město a obsahuje hlavní stadión s umělým osvětlením a hledištěm pro 20 000 diváků s fotbalovým hřištěm, běžeckou dráhou a zařízením pro všechny lehkotletické disciplíny, zimní stadión s příslušenstvím a kapacitou pro 5000 osob, letní koupaliště s plaveckým bazénem 50 m, skokanskou věží, dětským bazénem a brouzdalištěm, tenisové kurty s klubovnou. Tělovýchovný dům má sportovní halu pro míčové sporty a gymnastiku s hledištěm pro 1200 osob, se třemi tělocvičnami a sekretariátem TJ. Krytý bazén 25 m s ohřívanou vodou, saunou a parními láznemi doplňuje sportovní areál.

Mimo uvedené hlavní sportovní středisko je ještě sportovní stadión na Borku s fotbalovým hřištěm a plochou dráhou pro motoristy, dále 2 hřiště pro házenou u Bezručovy školy. Mimo Třinec jsou používány TJ TŽ chata na Javorovém včetně vleku na slalomové dráze, lyžařské můstky v Nýdku, loděnice u Těrlické přehrady a turistická chata na Ostrém.

Pořizovací hodnota uvedených základních prostředků je 70 000 000 Kčs. Provozní náklady tělovýchovných zařízení hrazené závodem činily v roce 1973 8 168 000 Kčs.

V budoucnu bude postupně doplňován stávající areál sportoviště a postavena hala nad zimním stadiónem s příslušenstvím, vše nákladem 27 000 000 Kčs. Stanice pro ohřev a regeneraci vody v letním koupališti si vyžádá nákladu 7 000 000 Kčs.

Kultura

Výstavbou nového Společenského domu ROH TŽ v roce 1970 získal závod významnou základnu pro další rozvoj kulturně masové práce. Hlavním posláním společenského domu ROH TŽ je umožnit pracujícím Třineckých železáren VŘSR a občanům třinecké oblasti plné uspokojení kulturních, politických a společenských potřeb. V zájmových činnostech 24 souborů a kroužků je zapojeno téměř 800 členů, v roce 1973 bylo uspořádáno 501 akcí, které navštívilo 157 602 osob. 85 divadelních, koncertních a jiných představení zhlédlo 50 921 osob. Na úseku společenské činnosti bylo uskutečněno 109 akcí, které navštívilo 26 708 osob. 235 uspořádaných zájezdů se zúčastnilo 10 710 osob. Počet akcí i návštěvnost každým rokem stoupají.

Hlavní základnou pro tuto činnost je nová budova Společenského domu v centru města. Má divadelní sál pro 600 návštěvníků, přednáškové sály, knihovnu a čítárnu, učebny, místnosti pro kroužky a soubory, klubovní místnosti a restauraci. Kromě této budovy poskytuje závod pro kulturní činnost Společenského domu 3 místnosti

a bufet v Hotelovém domě, sál s příslušenstvím v Lidovém domě, kavárnu Klub a výtvarný ateliér.

Požizovací hodnota základních prostředků ústřední budovy Společenského domu a sálu Lidového domu činí 37 650 000 Kčs. Závod poskytuje prostory ve svých budovách pro činnost Společenského domu bezplatně a hradí ze svých prostředků skutečné náklady na technicko-provozní činnost. Kupř. v roce 1973 činily tyto náklady 4 225 000 Kčs, mimoto přispěl závod na ideově-kulturní činnost a vybavení kroužků 1 200 000 Kčs. Do budoucna se plánuje postupné doplnění budovy Společenského domu letní terasou a atriem před estrádním sálem, přístavba dílen, skladů a výstavní síně v etapách o celkovém nákladu 9 000 000 Kčs.

OBRAZOVÁ ČÁST

Letecký snímek Třineckých železáren VŘSR

Pohled na vysoké pece od západu

Třinecké železářny od východu

Vytlačování koksu

Čistění stoupaček

Stoupačky koksárenské baterie

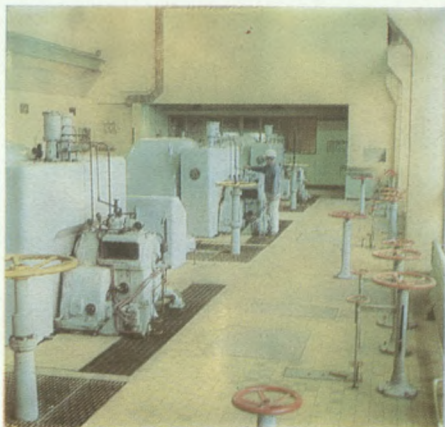
Benzolové a olejové nádrže na benzolce

Odfenovací stanice

Turboodsavače koksárenského plynu

VYSOKÉ PECE

Výklopníky pro homogenizační rudiště

Homogenizační skládka

Velím vysokých pecí

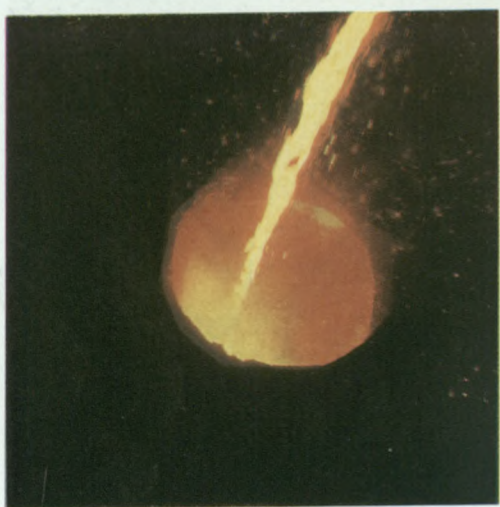

Odpich u vysokých pecí

Lití do železných pánví

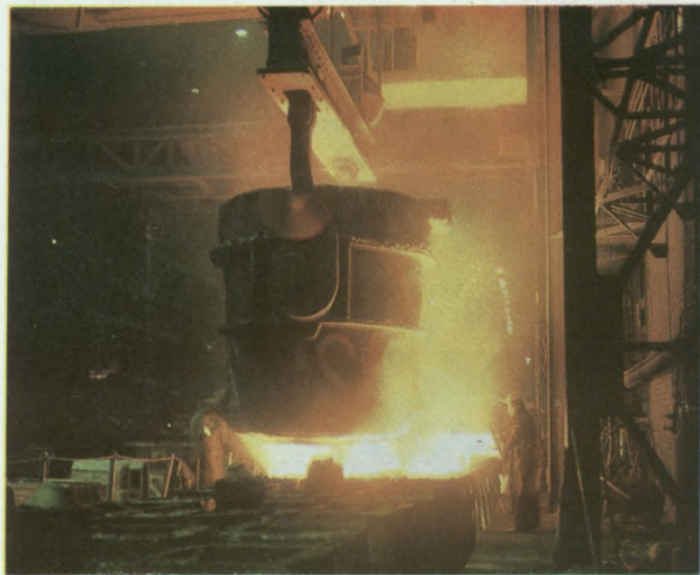
Ocelárna III

Nalévání surového železa do ocelářské pece

Odběr zkoušky u elektrické pece

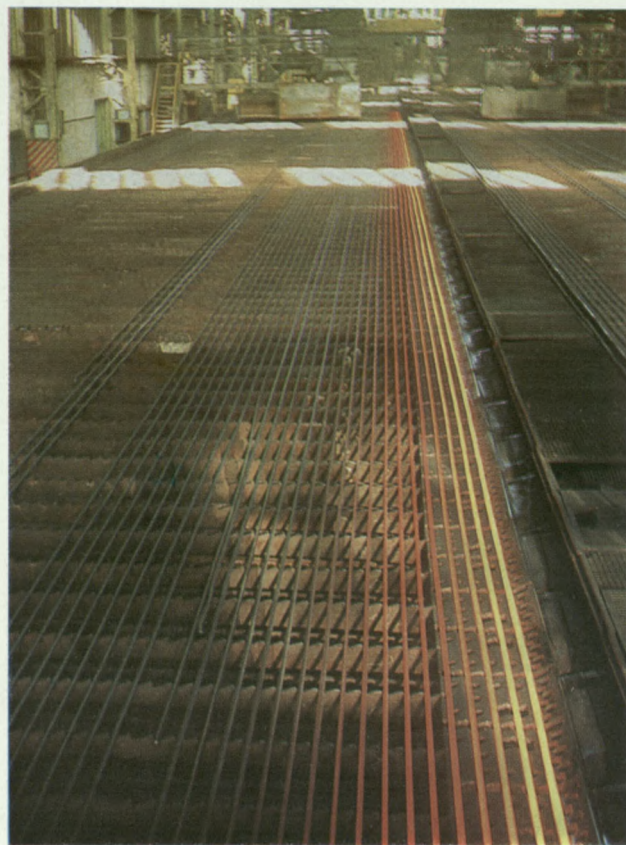

Lití oceli do kokil

Článkový dopravník svitků

Chladicí lože na kontijemné válcovně

VÁLCOVNY

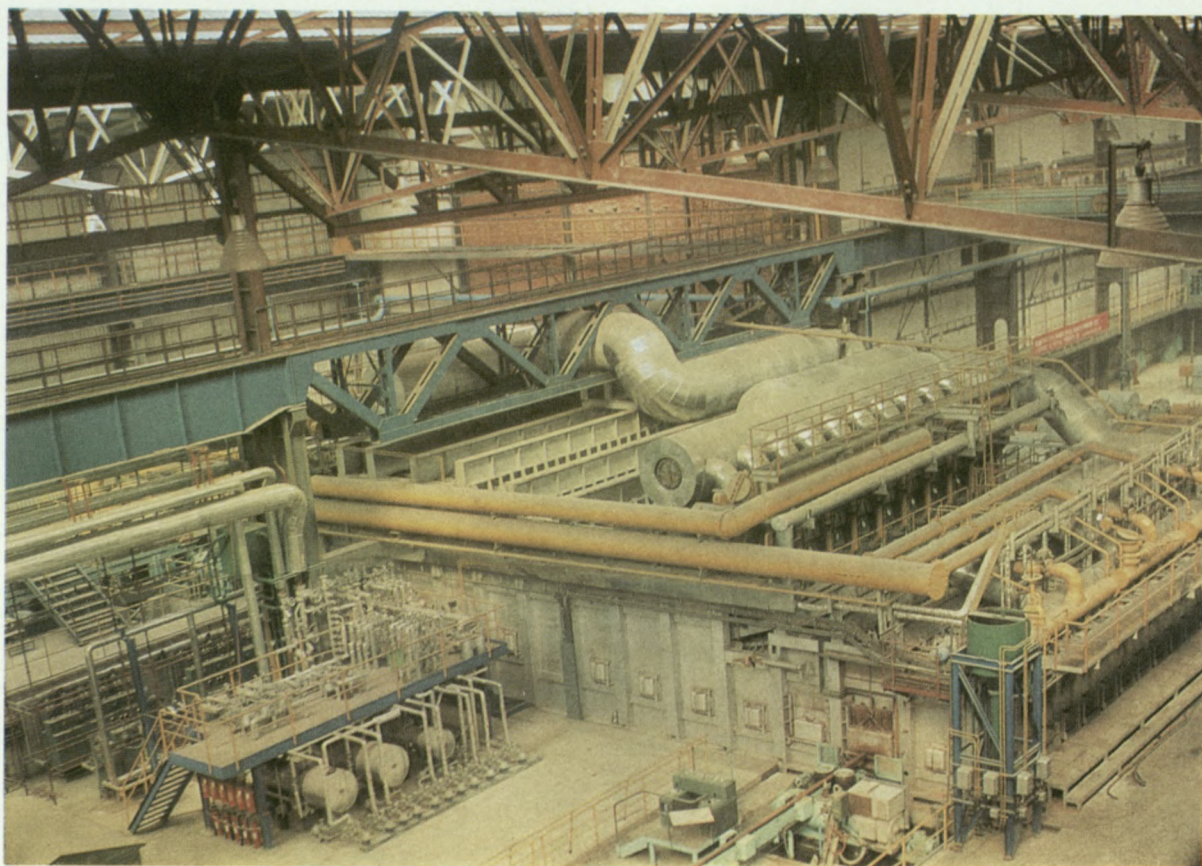

Sklad sochorů

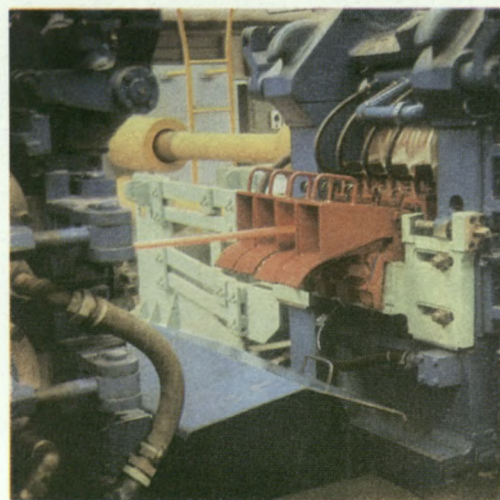

Letecký snímek kontidrátové válcovny (vlevo) a kontijemné válcovny (vpravo)

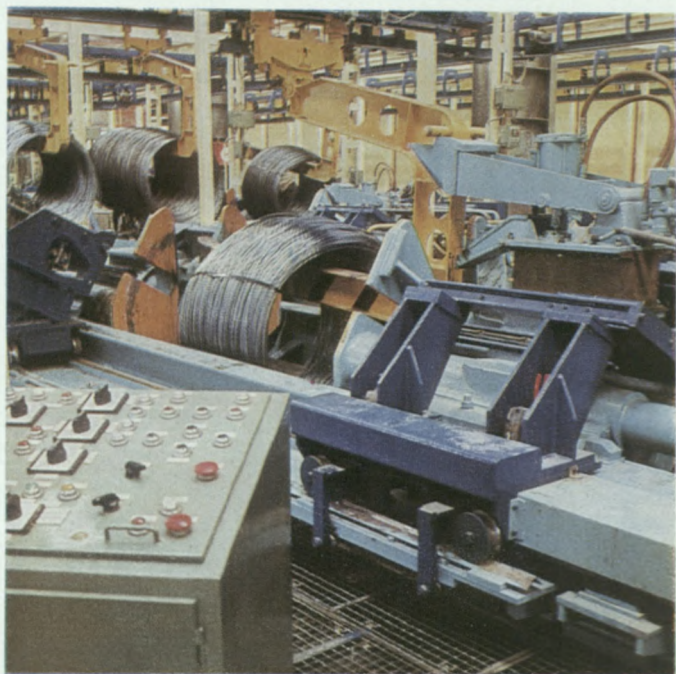

Ohřivací pec kontidrátové válcovny

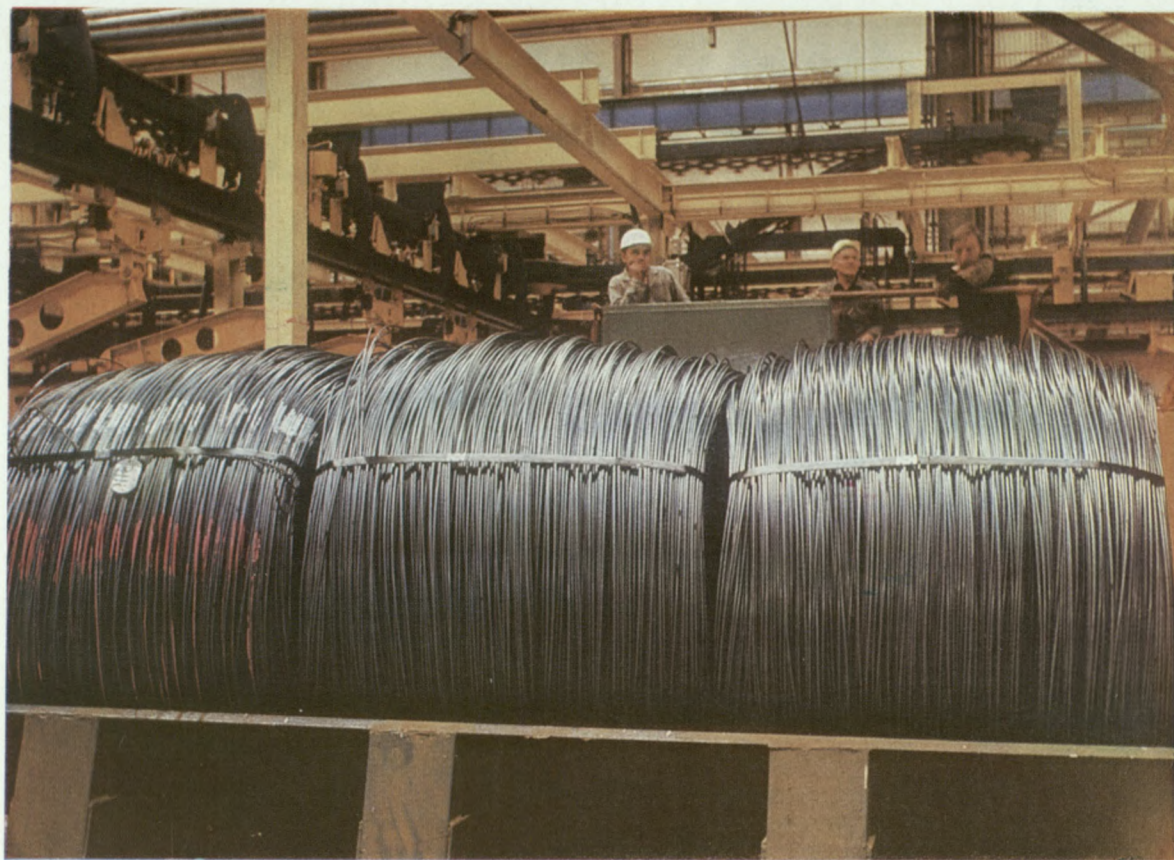
Válcovací stolice

Vázací stroj svitků

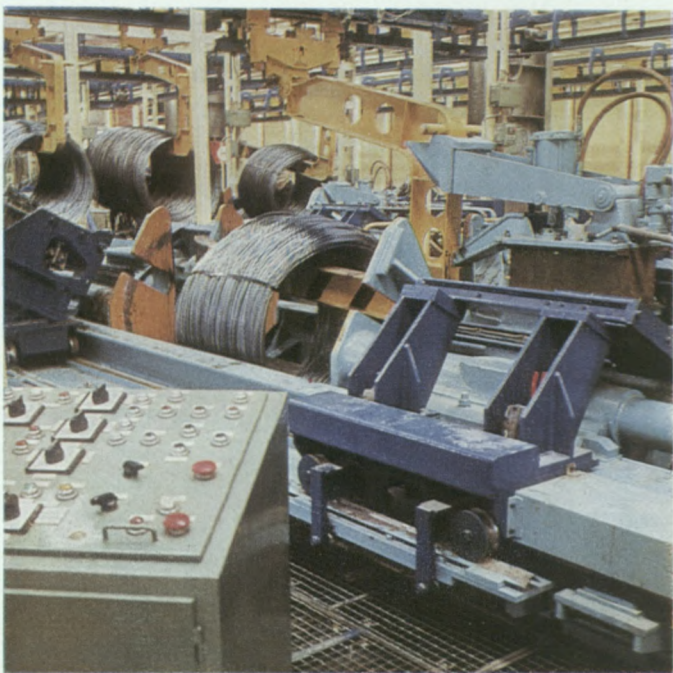
Dvoudráhový hákový dopravník svitků

Vážení svitků

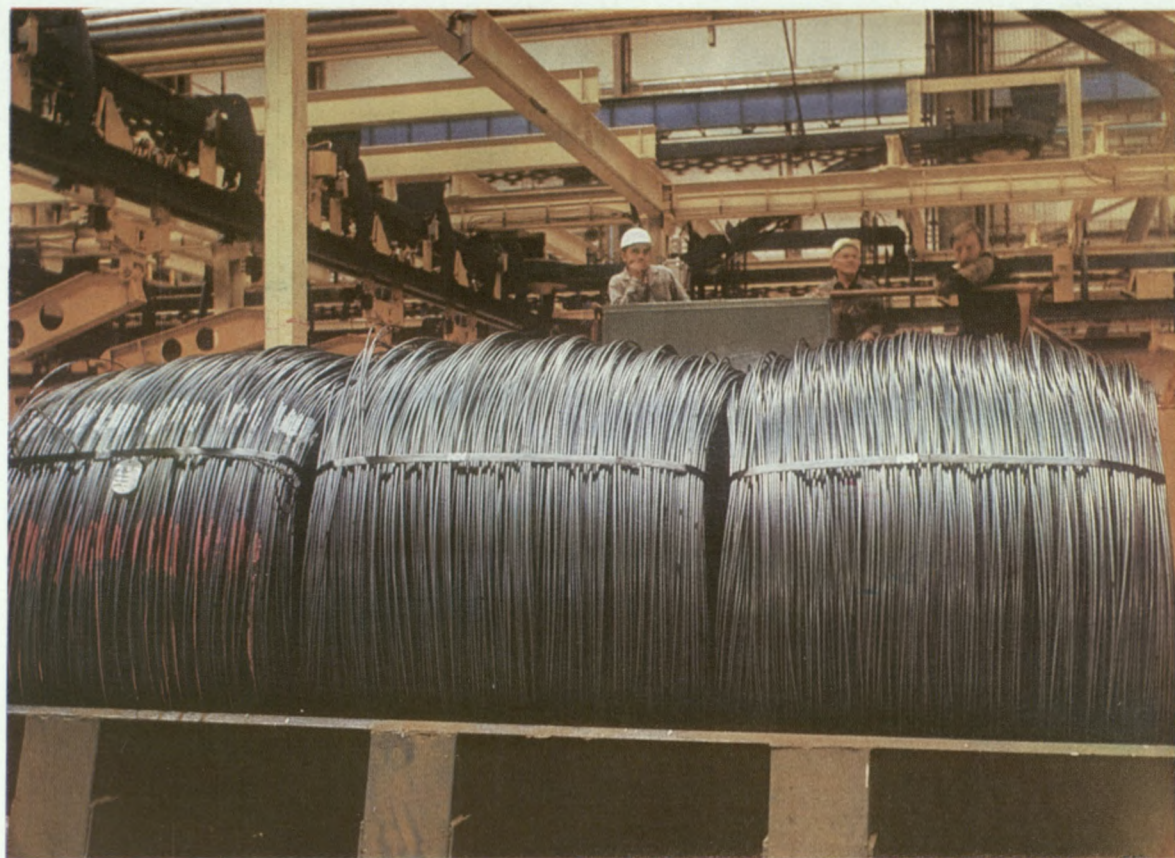
Sklad svitků

Vázací stroj svitků

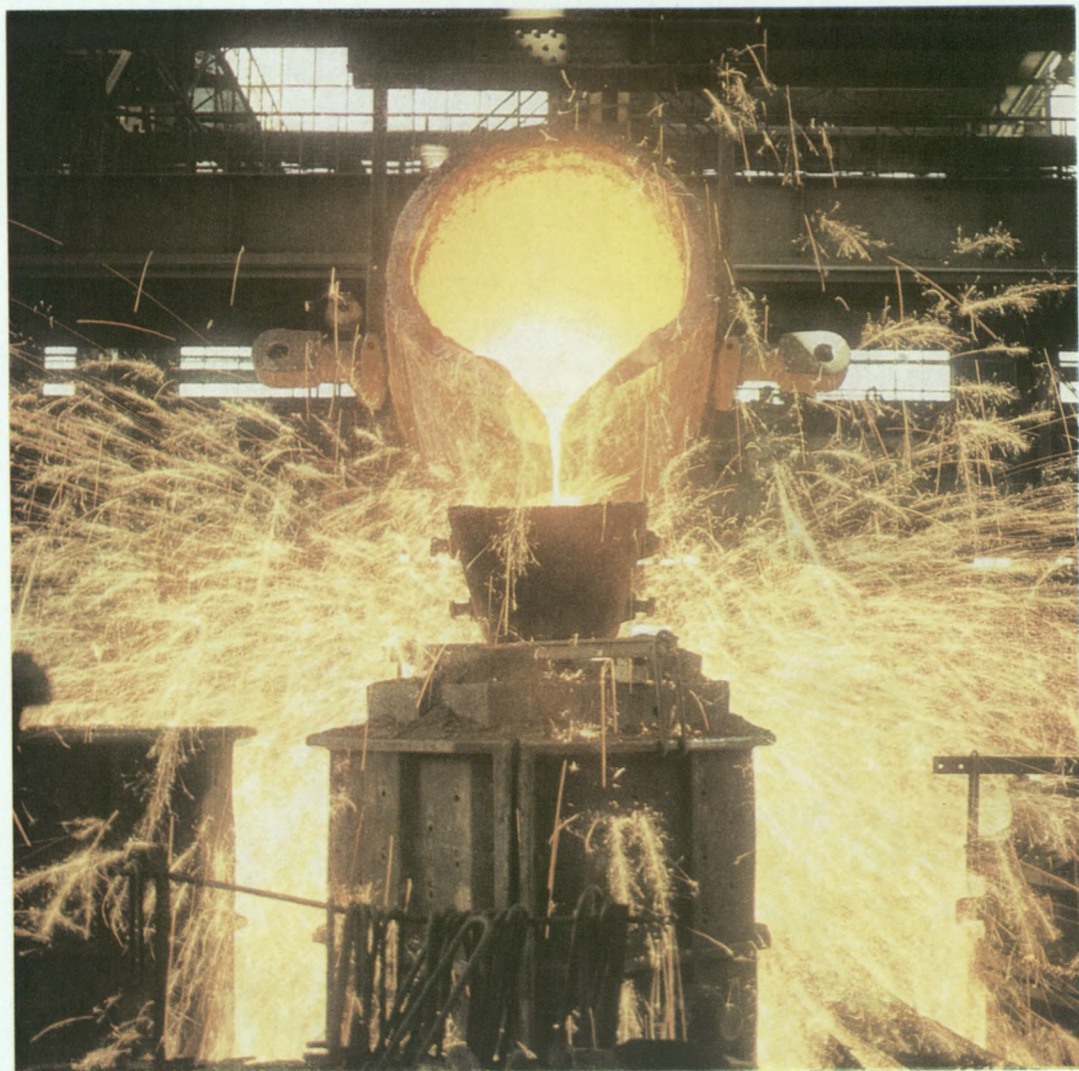
Dvoudráhový hákový dopravník svitků

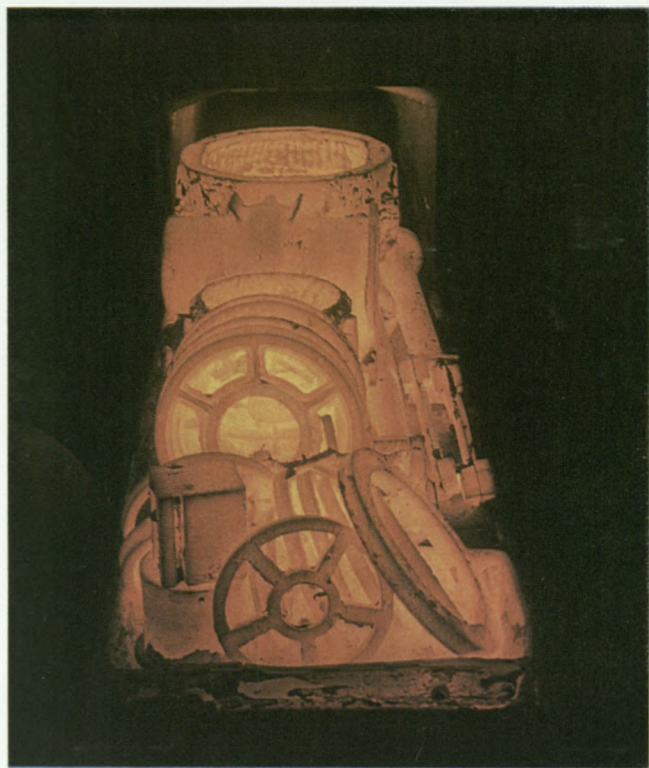
Vážení svitků

Sklad svitků

Odlévání ocelářských kokil

Ocelolitínové odlitky na voze žíhací pece

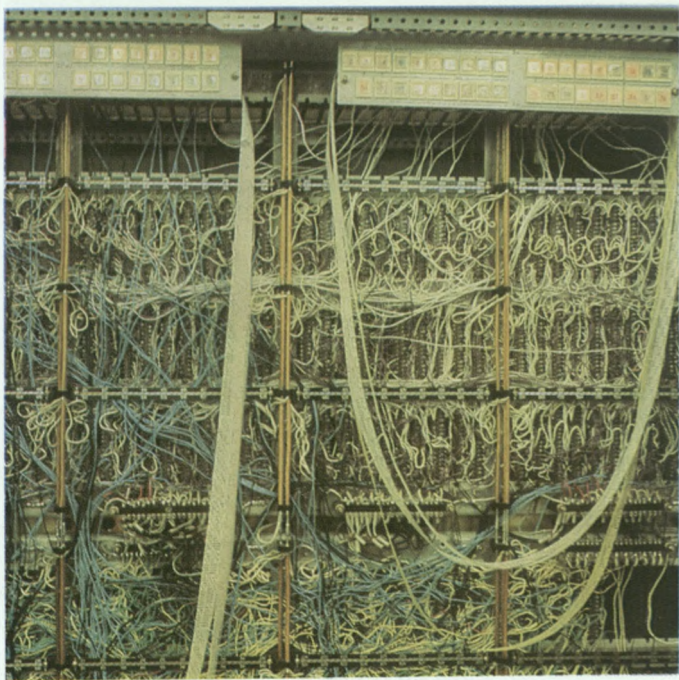
Tekutá litina v páni

Odlitky oceldřských kokil

Sovětský počítač Minsk 32

Z telefonní ústředny

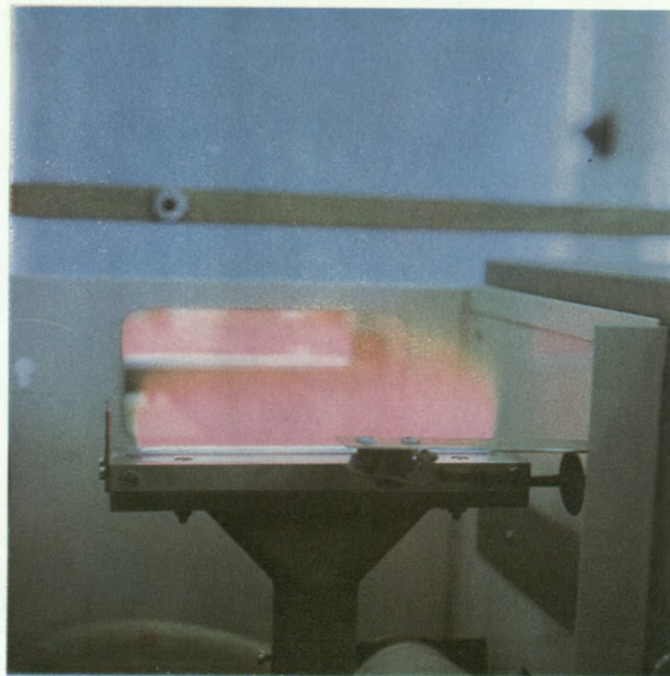

Fyzikálně-chemické zkušební metody

Plamenný atomový absorpční fotometr

Vnitrozávodní kolejová doprava

Kabina strojvůdce

Z opravny lokomotiv

Odborné učiliště Třineckých železáren VŘSR

Výrobní výcvik zámečníků

Těžba vápence v lomu ve Varíně

Lanovková doprava vápence

Expedice vápence

Vápenková pec

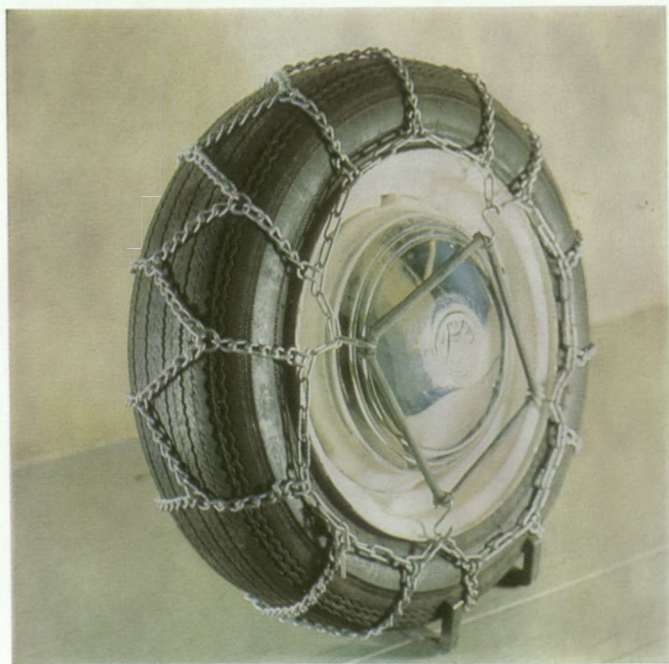

Řetězárna Česká Ves

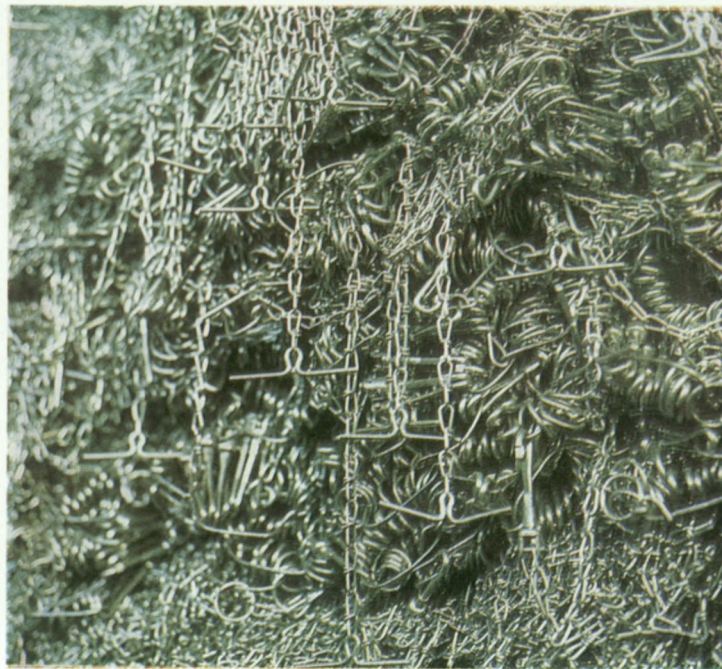
Dělnice u kalibračky řetězů

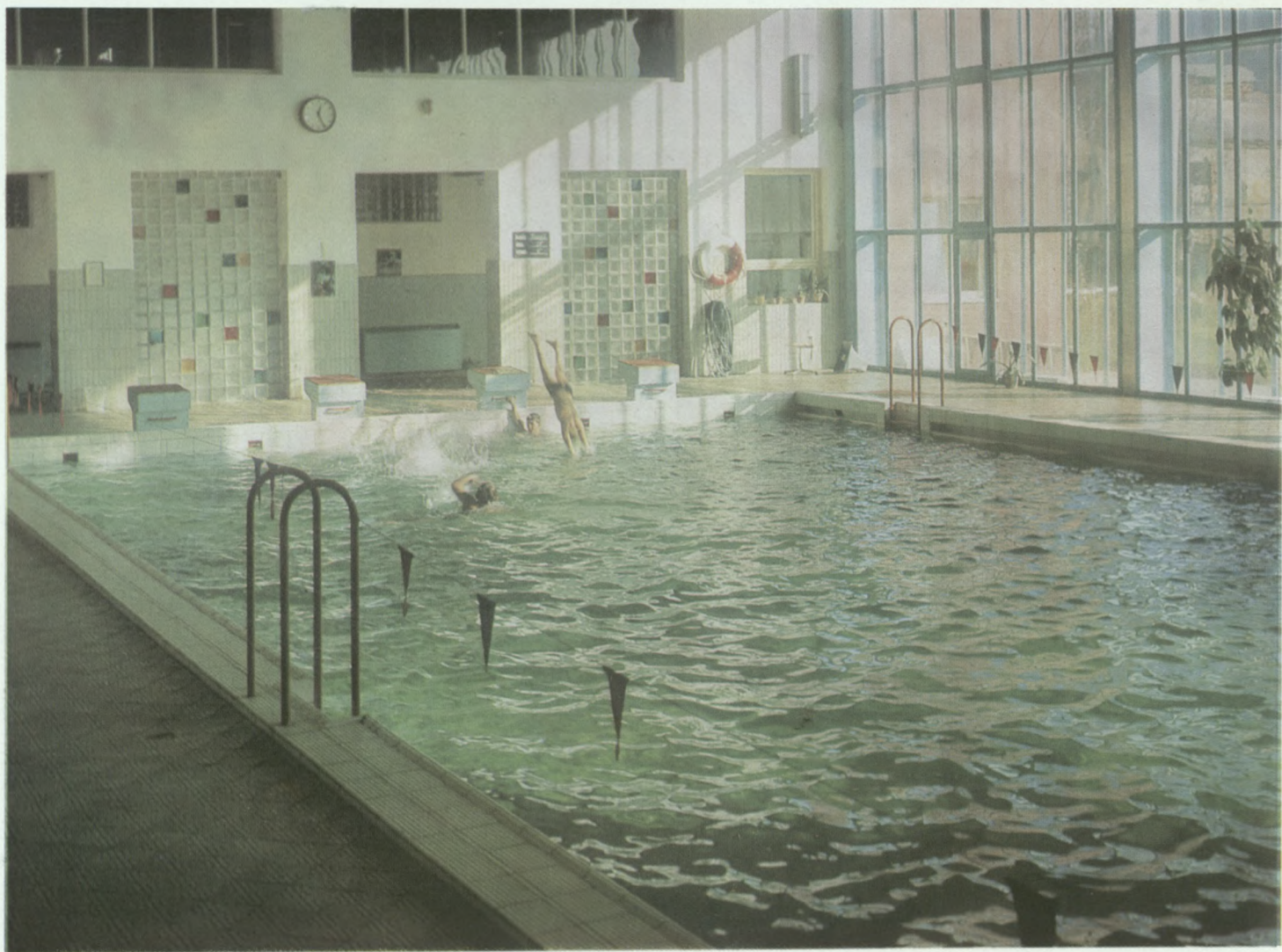

Sněhové řetězy

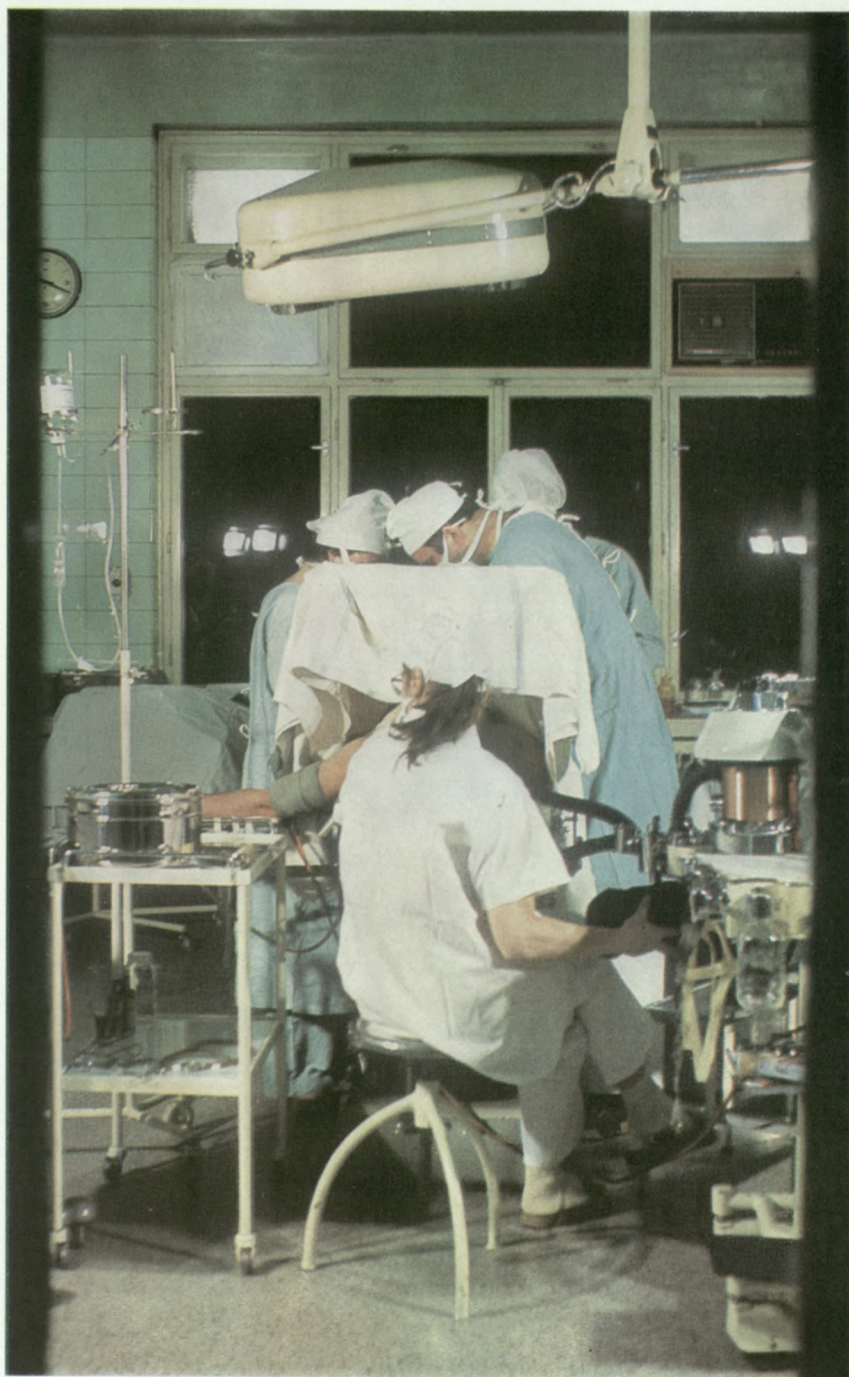
Vazáky

Krytý bazén u Řetězárny Česká Ves

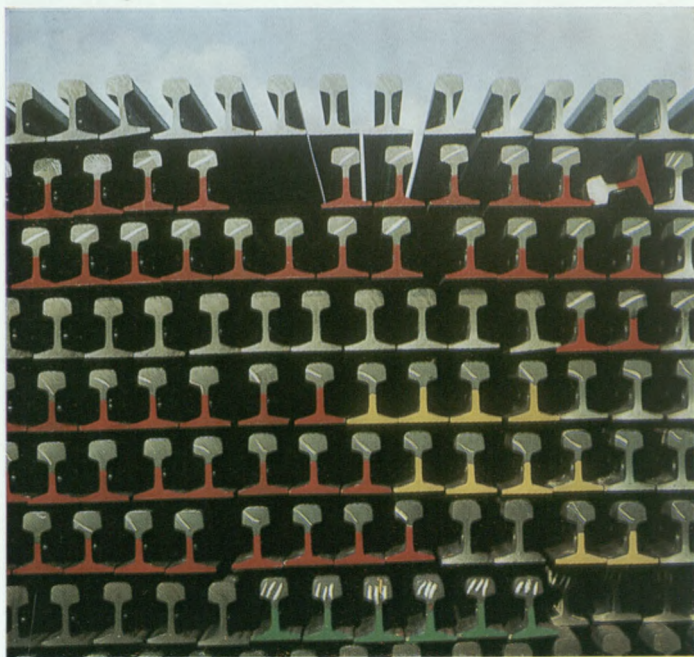

Chirurgické oddělení ZÚNZ Třineckých železáren VŘSR

Označení jakostních skupin kolejnic

Jakostní přejímka kolejnic

Ložení kolejnic

Úspěšná expozice Třineckých železáren VŘSR na výstavě Ostrava 73

Letecký pohled na Třinec-Nové město

Pohled od Společenského domu ROH směrem na nemocnici

Celkový pohled na Třinec-Nové město

Pomník Kl. Gottwalda. V pozadí Hotelový dům.

Třinec je město mladých a dětí

Lidická třída na Terasé

Obchodní centrum

Večerní Třinec. V pozadí Javorový v Těšínských Beskydách

REKREAČNÍ STŘEDISKO
TŘINECKÝCH ŽELEZÁREN VŘSR

Rekreační středisko v Řece v Těšínských Beskydách

Rekreační středisko v Horní Lomné

Rekreační středisko v Horní Lomné

Chatky Třineckých železáren VŘSR na Oravské přehradě

Pionýrské středisko v Žiaru na úpatí Roháčů

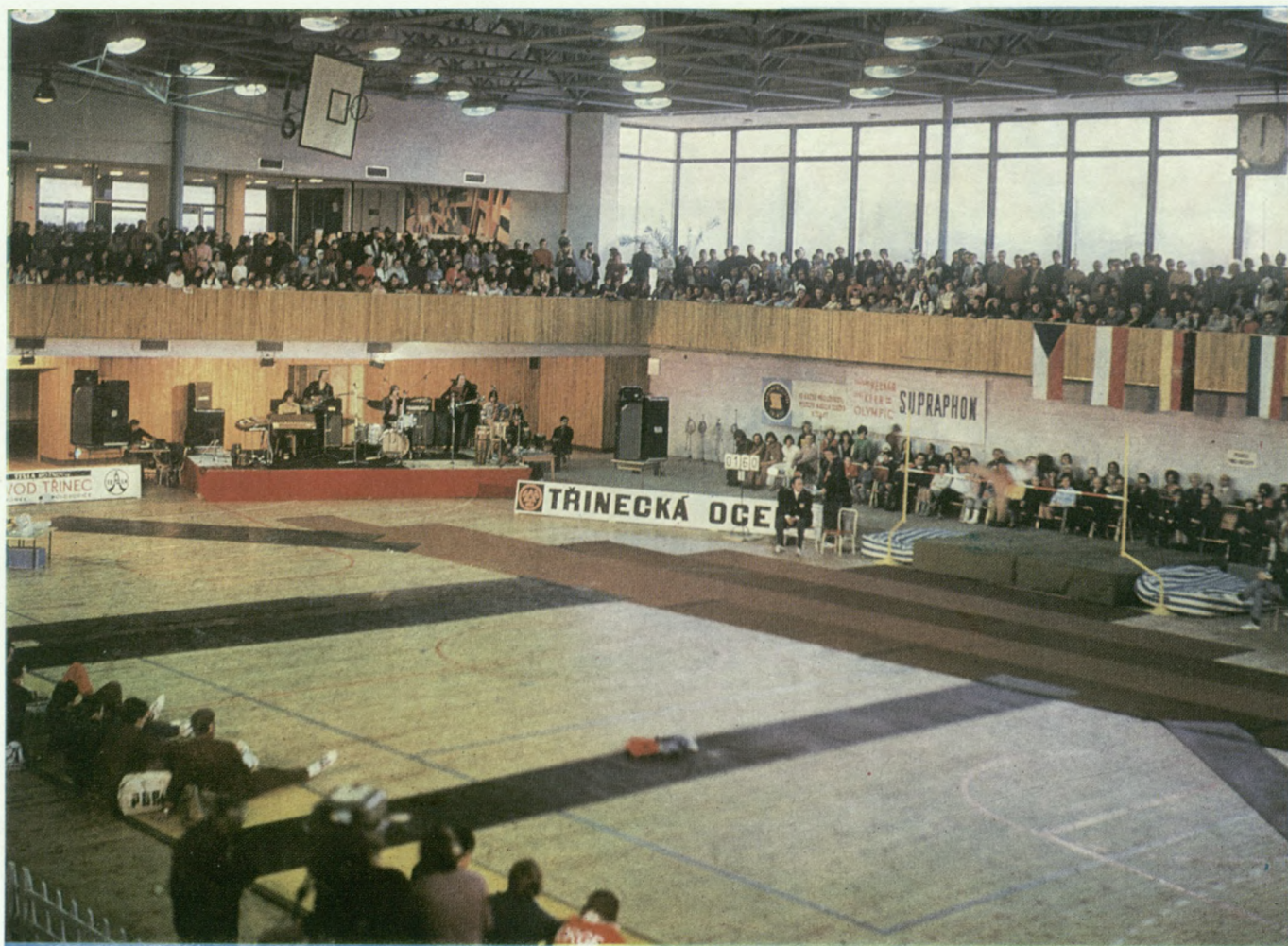
Rajecké Teplice

Centrem sportovního areálu je hřiště kopané s lehkootletickou dráhou

Sportovní hala se stala stánkem mezinárodních akcí

Lyžařské středisko na Javorovém

Obětavostí příznivců TJ TŽ Třinec byly postaveny osvětlovací stožáry

Středem zájmu pracujících jsou utkání kopané

Zasl. mistr sportu Lubomír Nádeníček, čs. reprezentant v lehké atletice

Zasl. mistryně sportu Anna Handzlová, čs. reprezentantka v orientačním běhu

Mistr sportu Miloslav Štefan, čs. reprezentant ve střelbě ze sportovní pistole

Společenský dům ROH

Předsálí divadelního sálu

Divadelní sál

V knihovně Společenského domu ROH

Okolí Třince a železáren blízkými lesy poskytuje pracujícím a mládeži zdravé využití volného času.

Výhled z Javorového směrem do Polska

Turistická chata na Javorovém

Večer v pralese Mionší v Beskydách

HLAVNÍ ZÁMĚRY TECHNICKÉHO ROZVOJE V OBDOBÍ 1977-1990

KOKSOVNA Obnova stávajících baterií v letech 1977 — 85 výstavbou velkoprostorové baterie čis. XIV sovětského typu s kapacitou 1200 kt. Baterie bude na sypaný provoz a bude vybavena suchým hašením.

VYSOKÉ PECE Zvětšení objemu vysoké pece IV na 1320 m³ v roce 1976. Kolem roku 1985 bude zrušena aglomerace I s 2 pásy a část aglomerátu bude nahrazena paletami. Ke konci roku 1990 se plánuje zavedení pásové dopravy pro zavážení vysokých pecí.

OCELÁRNY Výstavba konvertorové ocelárny s uvedením do provozu do roku 1980. Zrušení ocelárny II a části martinských pecí v ocelárně III. Konvertorová ocelárna bude mít 2 konvertory po 180 s kapacitou 2500 kt. Stavba konvertorové ocelárny má zásadní význam pro ekonomiku závodu, poněvadž přinese úsporu pracovních sil, energie a kovové substance. V 2. etapě výstavby ocelárny bude postaveno zařízení pro plynulé odlévání ocele s roční výrobou asi 900 kt předlitků. Blokovna II bude vybavena novými poháněcími motory a tyristorovými napájecími zdroji.

VÁLCOVNY V období 1976 — 80 je uvažováno s 2. etapou rekonstrukce spojitě tratě, čímž budou vytvořeny podmínky pro zvýšení výroby sochorů. Po výstavbě plynulého lití v konvertorové ocelárně bude zrušena blokovna I a vrátná trať převedena na 2. ohřev. V letech 1981 — 85 bude postavena nová kontijemná trať, která převezme sortiment střední trati a drátové trati II, které budou zrušeny.

SLÉVÁRNY Na úseku sléváren budou realizovány pouze modernizační akce, z nichž nejvýznamnější je výroba kokil z ocelářenského surového železa prvního tavení a instalace indukčních pecí ve slévárně šedé litiny II.

ÚDRŽBA A

ENERGETIKA Po roce 1973 je v plánu výstavba jemnomechanických dílen, které budou zajišťovat zvýšené nároky na měřicí, regulační a přenosovou techniku. Výstavba nových mechanických dílen má být zahájena po roce 1985. V oblasti energetiky bude po roce 1975 dokončena hutní strojojna vybavená 4 dmýchadly pro vysoké pece.

Postavením jednoho kotle 125 t/páry/hod bude zajištěna bilance technologické páry a horké vody. Pro zajištění kyslíku pro konvertorovou ocelárnu se uvažuje s rozšířením kyslíkárny o 2 přístroje po 10 000 m³/hod.

NEVÝROBNÍ PROVOZY

Důležitým úsekem technického rozvoje bude zpracování odpadů. Vysokopecní struska bude úplně zpracována na granulát, šterk a panely. Pro zpracování ocelářenské strusky bude postavena mlýnice. Struska zajistí mletý produkt pro zemědělské účely. Škvára a popílek z E III budou zpracovány pro stavební účely. Vysokopecní a ocelářenské kaly budou zpracovány zpět ve výrobním procesu.

Na úseku pracovního a životního prostředí bude výstavbou odprašovacích zařízení odstraněna prašnost až na 13 % stavu roku 1970. Výstavbou čisticí stanice selepší i kvalita vod.

Po roce 1985 bude postavena nová administrativní budova.

LOM A VÁPENKA VARÍN

Pro zvýšení přepravní kapacity mezi lomem a závodem Varín bude postaven lanopás. Výrobna granulových směsí bude rekonstruována.

ŘETĚŽÁRNA ČESKÁ VES

Budou realizovány pouze modernizační akce.

РЕЗЮМЕ

Тржинецкий металлургический комбинат им. Великой Октябрьской Социалистической Революции — предприятие с полным металлургическим циклом включая и коксохимическое производство. Он принадлежит к крупнейшим предприятиям черной металлургии Чехословацкой Социалистической Республики. Здесь в настоящее время выплавляют почти 30 % всей продукции стали ЧССР.

Организованное металлургическое производство началось в Тржинце в апреле 1839 г., когда задули первую доменную печь. С этой датой таким образом связано основание Тржинецкого мет-завода. Высота первой домны составляла 10 метров, выплавляла она 2 тонны чугуна в сутки. Топливом служил древесный уголь. Чугун являлся сырьем для литейного цеха, где выпускали мелкие отливки. Таков был состав завода первое сороколетие существования.

Окончание Второй мировой войны, освобождение Чехословакии Советской Армией, победа народно-демократического строя и национализация промышленности — все эти события создали предпосылки для бурнейшего развития Тржинецкого металлургического комбината.

Коксохимическое производство обеспечивают в коксохимическом цехе с тремя батареями, по 72 камер каждая. Железородный агломерат производят в двух аглофабриках с 4 аглолентами отсасываемой площадью по 75 кв. м. Чугун выплавляют в 3 доменных печах. Выплавляют только мартеновский чугун, предназначенный прежде всего для передела в своих мартеновских цехах. Весь доменный шлак перерабатывают на гранулят и щебень.

Из производственной программы Тржинецкого меткомбината им. ВОСР следует привести: — катанка с монопольной прокаткой проволоки с повышенным углеродом (канатная и тд.) — арматурная сталь — железнодорожные рельсы прочностью до 120 кп/кв мм (вакуумированная сталь) — сортовой прокат, как напр. прутковая сталь диаметром от 12 до 32 мм, двухтавровая балка № 28-36, швеллеры № 24-30, средний сорт со значительной долей легированной пружинной стали, заготовка для дальнейшего передела (сутунка и тд.), слэбы для прокатки трансформаторного и динамного листа.

Кроме приведенного проката выпускает Тржинецкий меткомбинат им. ВОСР мелкое рельсовое скрепление, чугунное и стальное литье (сталеплавильные изложницы, разливочные поддоны, центровые прокатные валки и отливки для ремонта металлургического оборудования, широкий сортамент мелких отливок для машиностроения, колеса для шахтных тележек и тд.).

Побочный завод **Известняковый карьер и производство извести Варин** (Словацкая Социалистическая Республика) обеспечивает известняком доменное производство комбината, выпускает обожженную известь для нужд строительства и сельского хозяйства.

Побочный Завод для производства цепей Чешска Вес — единственный производи-

тель цепей в ЧССР. Он выпускает цепи всех видов от мелчайших до корабельных якорных цепей.

Продукцию Тржинецкого меткомбината в настоящее время экспортирует в 50 стран мира. За границу вывозят прежде всего прокат, поставки которого в течение последних 12 лет почти удвоились.

Решающей предпосылкой успехов при выполнении настоящих производственно-экономических заданий комбината и его дальнейшего развития является высокий профессиональный уровень и политическая зрелость широкого круга трудящихся на всех ступенях управления. Именно потому хозяйственное руководство Тржинецкого меткомбината им. ВОСР в сотрудничестве с партийными органами уделяет вопросу дальнейшего роста политического и профессионального уровня наибольшее внимание.

Это проявляется также в других вопросах повседневной жизни трудящихся. Культурно-просветительная, физкультурная и спортивная деятельность, жилищное строительство, отдых, здравоохранение, техника безопасности и защита здоровья трудящихся, во всех этих проблемах достигают очень хороших результатов.

Как в социально-бытовых вопросах, так и в производственных цехах в будущем предполагают осуществлять обширную модернизацию и капитальное строительство.

RESUME

Die Eisenwerke Třinec der Grossen sozialistischen Oktoberrevolution sind ein Hüttenwerk mit komplettem Hüttenzyklus, einschliesslich der Kokserzeugung. Es gehört zu den grössten Hüttenwerken der Tschechoslowakei. Die Stahlproduktion bedeckt fast 30% der Gesamtproduktion der ČSSR.

Eine organisierte Hüttenerzeugung begann in Třinec im April 1839 mit dem Anblasen des ersten Hochofens.

Der erste Hochofen war 10 m hoch und produzierte täglich 2 Tonnen Roheisen. Als Brennstoff diente Holzkohle. An diesen Ofen schloss die Giesserei an, die kleinere Gussstücke erzeugte. Diese Struktur behielt das Werk während der ersten vierzig Jahre seiner Existenz.

Nach Beendigung des zweiten Weltkrieges und Befreiung der Tschechoslowakei, begann mit der Einführung einer volks-demokratischen Regierung und der Nationalisierung der Industrie die grösste Entwicklung der Eisenwerke Třinec.

Die Kokserzeugung sichern drei Koksofenbatterien mit 72 Kammern. Agglomerat wird in zwei Sinteranlagen mit vier Sinterbändern je 75 m² Absaugfläche erzeugt. Die Erzeugung von Roheisen, welches vor allem für den Bedarf der eigenen Stahlwerke dient, erfolgt in drei Hochöfen. Fast die ganze Hochofenschlacke wird zu Granulat verarbeitet.

Das Haupterzeugungsprogramm der Eisenwerke Třinec sind:

- Walzdraht mit der Monopolerzeugung von Draht aus Kohlenstoffstahl
- Schienen bis 120 kg/mm² Festigkeit (aus Stahl mit Anwendung des Vakuumverfahrens)
- Walzgut, wie Stabstahl 12 bis 32 mm, Träger I 28—36, U 24—30, Mittelprofile mit einem grossen Anteil von legiertem Federstahl, Halbzeug zur Weiterverarbeitung, Brammen zum Walzen von Trafo- und Dynamoblechen.

Ausser diesem Walzgut erzeugen die Eisenwerke Třinec auch Kleineisen, in der Graugießerei werden Kokillen für Stahlwerke, Giessplatten, Fülltrichter, Walzen und Gussstücke für eigene Instandhaltung, sowie eine Reihe verschiedenster Gussstücke erzeugt. Das Höchstgewicht der Gussstücke ist 5 Tonnen.

Der Nebenbetrieb LOM a VÁPENKA (Kalkhütte) VARÍN - SSR übernimmt die Hochofenversorgung der Eisenwerke mit Kalkstein, erzeugt Kalk für Bauwesen und Landwirtschaft.

Der weitere Nebenbetrieb ŘETĚŽÁRNA (Kettenwerk) ČESKÁ VES ist der Monopolerzeuger von Ketten in der ČSSR. Er erzeugt Gliederketten verschiedenster Gattungen bis zu Ankerketten.

Die Erzeugnisse der Eisenwerke Třinec werden in 50 Länder der Welt geliefert. Der Walzgutexport erhöhte sich während der letzten 12 Jahre auf das Zweifache.

Da die Erfolge der Prosperität und Weiterentwicklung des Werkes mit hohen politischen und

fachmännischen Kenntnissen aller Werktätigen zusammenhängen, wird ihnen von Seite der Leitung der Eisenwerke Třinec eine Weiterbildung im höchsten Masse ermöglicht.

Grosse Aufmerksamkeit wird den Werktätigen auch im täglichen Leben gewidmet. Auf einer hohen Stufe sind das Kulturleben, Sporttreiben, der Wohnungsaufbau, Urlaubserholung, Gesundheitswesen, Betriebssicherheit und Gesundheitsschutz.

Zukünftig wird mit einer weiten Modernisierung, Aufbau neuer Anlagen und einer weiteren Verbesserung der Lebensbedingungen gerechnet.

SUMMARY

The Třinec Iron & Steelworks is a typical integrated metallurgical works. It is one of the biggest metallurgical works of the Czechoslovak Socialist Republic. Its share in national steel production amounts to 30 per cent.

With the blowing in of the first blast furnace in April 1839 an organized metallurgical production was commenced. This date, therefore, is tied with the foundation of the Třinec Iron & Steelworks. The first blast furnace of a height of 10 m produced 2 tons of iron per day. Charcoal was used as fuel. The blast furnace was followed by the erection of a foundry for the production of small castings. This was the structure of the works during the first 40 years of its existence.

The termination of World War II, the liberation of Czechoslovakia by the Soviet Red Army, the establishment of People's Democracy and the nationalization of the industry stimulated a most intensive development of the Třinec Iron and Steelworks.

Coke is produced in a coking plant with 3 coke oven batteries and 72 coking chambers. Two sintering plants with 4 sinter hands of a suction area of 75 m² each serve for sinter production. Pig iron, which is melted in 3 blast furnaces, is mainly used by the Works' steel plants. Nearly the whole of blast furnace slag is processed into granulated slag.

Below are given the main items of the production program of the Works:

- wire rod with the monopoly for carbon wire rod production
- reinforcing steel
- rails with a tensile strength up to 120 kg/mm² (vacuum degassed steel)
- rolled stock, such as bars 12 to 32 mm in diameter, beams I 28 - 36, channels U 24 - 30, medium size bars with a substantial portion of alloy spring steel, blooms for further rolling, slabs for rolling of transformer and dynamo sheets.

Besides these products the Třinec Iron & Steelworks produce track fastenings and in the grey iron foundry ingot moulds for steel plants, plates, rolls and castings for the maintenance of the Works and a variety of castings, such as wheels for mine tubs etc. are cast. The maximum weight of castings produced is 5 tons.

The detached Limestone Quarry Varín (Slovak Socialist Republic) supplies limestone for the blast furnaces and produces lime for the building industry and agriculture.

Another detached factory is the Chain Factory of Česká Ves which is the sole manufacturer of chains in Czechoslovakia. Its products are link chains of all kinds, ship anchor chains inclusively.

At present the products of Třinec Iron & Steelworks are exported to 50 countries of the world. It is mainly rolled stock that is exported to foreign countries. In the past 12 years the exports of these goods have nearly doubled.

A decisive prerequisite for a successful fulfilment of the existing production and economic tasks

of the Works as well as for its further development is a high political and professional level of a wide range of employees at all stages of the Works management.

Therefore, the management of the Works in cooperation with the Communist Party Organization, the Trade Union's and Youth Organization pay great attention to political and professional education, thus influencing all aspects of daily life. In cultural activity, physical training, sports, building of flats, recreation, health service, safety of work and health protection of employees very good results have been attained.

Nevertheless a wide-range modernization project of construction of new objects is being foreseen in all these activities of our Works.

OBSAH

Úvod	7
Mezníky historie Třineckých železáren	10
Výrobní program TŽ VŘSR	22
XIV. sjezd Komunistické strany Československa	29
Současná struktura podniku	30
Modernizace-technika-technologie	35
Modernizace metod řízení výpočetní technikou	46
Export výrobků Třineckých železáren	47
Iniciativa pracujících a socialistické soutěžení	51
Výchova učňovského dorostu	53
Péče o pracující	54
Fotografická část	59
Hlavní záměry technického rozvoje	110
Cizojazyčná resumé	112

TŘINECKÁ OCEL

Vydal Merkur v Praze roku 1974
pro Třinecké železářny VŘSR, národní podnik,
nositele Řádu Kl. Gottwalda, Řádu republiky
a Řádu práce, u příležitosti 135. výročí
jejich založení.

Zpracovaly Obchodně-technické služby
Třineckých železáren VŘSR, n. p.
ve spolupráci s autory textů:

PhDr. Stanislav Zahradník, CSc., Eduard Sikora,
Ing. Antonín Bichler, CSc., Jan Žmija,
Antonín Špaček a ing. Jan Mamica

Černobílé fotografie: Archiv muzea Třineckých
železáren VŘSR, n. p.

Barevné fotografie: Jan Byrtus, Ota Gavenda,
Rudolf Peřina, Jan Sikora

Vytiskla Severografia, n. p. závod Turnov

